

ŠIBENSKI LIST

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

BRJ 228 — GOD. VI.

ŠIBENIK, 23. SIJEČNJA 1957.

IZLAZI SVAKE SRIJEDE

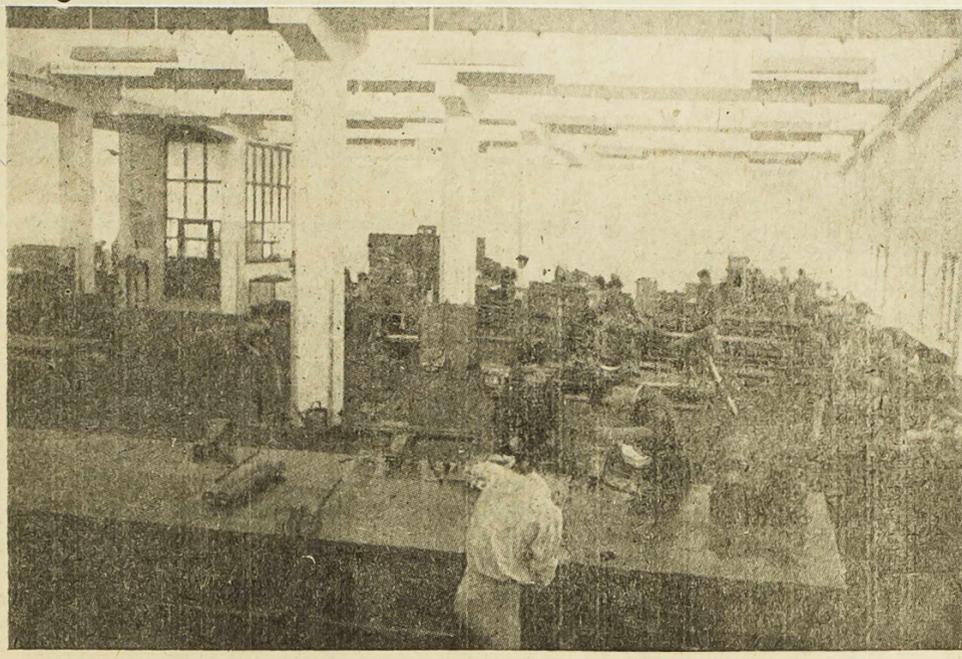
PRED DONOŠENJE NOVIH TARIFNIH PRAVILNIKA

Privredne organizacije nalaze se pred važnim zadatkom donošenja novih tarifnih pravilnika poslije predviđenog povećanja tarifnih stavova ovogodišnjim društvenim planom. Zbog se već sada u radnim kolektivima postavlja pitanje kako raspodijeliti sredstva za povećanje.

Već sama činjenica da će poduzeća raspolagati većim sredstvima za plaće svojih radnika ukazuje na potrebu da se moraju mišljenja dosadašnji tarifni pravilnici. Jer, prilikom sprovođenja predviđenog povećanja treba ispraviti nepravilnosti koje su postojale u odnosu nagradivanja pojedinih radnika. Bilo bi pogrešna linija ako bi kolektiv, sada linearno povećavajući tarifne stavove za 5 odnosno 10 odsto. Takvo shvaćanje protivno je sistemu radničkog samoupravljanja i ne bi koristilo upostavljanju pravih odnosa u kolektivu. Ima slučajeva da su pojedini radnici manje plaćeni nego što zaslužuju. Dosad nije bilo mogućnosti da se to ispravi. Sada, međutim, kada se povećavaju platni fondovi poduzeća, može da ispravi ovakve nedostatke.

Postavlja se pitanje kako raspodijeliti predviđeno povećanje. Na nekoliko sastanaka najviših sindikalnih foruma istaknuto je mišljenje da prilikom povećanja tarifnih stavova u prvom redu treba voditi računa o kvalificiranim i visokokvalificiranim radnicima koji su dosad bili slabije plaćeni. Naročito se naglašava uloga srednjotehničkog kadra, rukovodilaca pogona i tehničara od kojih uglavnom u najvećoj mjeri zavisi proizvodnja. Zbog toga se smatra da se maksimalnim povećanjem treba da koristi baš ova kategorija radnika, jer sve dosadašnje analize pokazuju da je ona bila zapostavljena. Isto tako ističe se da u sadašnjem momentu ne treba dalje povećavati razlike između najnižih i najviših kategorija, odnosno nekvalificiranih radnika i visokokvalificiranih stručnjaka, inženjera i drugih.

U nekim poduzećima možda će se ukratki potreba da se tarifni stavovi linearno povećaju. To ne će biti pogrešno ako su kod pojedinih radnika ili grupe radnika, ravnostveno kod nekvalificiranih i visokokvalificiranih, odnosi između pojedinih radnih mjesta po mišljenju privredne organizacije uglavnom usklađeni. Međutim, ako su u pitanju (Nastavak na 2. strani)



Skupština Kotarskog sindikalnog vijeća

Sindikalne organizacije treba da pokreću političke i privredne akcije za poboljšanje životnog standarda

Organizacijama nedostaje šira aktivnost

U vlastitim prostorijama održana je II. godišnja skupština Kotarskog sindikalnog vijeća. Skupštini su, pored 137 delegata, prisustvovali Milan Stepić, član Republičkog vijeća Saveza sindikata Hrvatske, zatim Petar Skarica, predsjednik NO-a kotara, Ivan Družić, sekretar Kotarskog komiteta SK i Roko Frkić, predsjednik Kotarskog odbora SSRN.

Skupština je izabrala novo Kotarsko sindikalno vijeće od 35 i nadzorni odbor od 5 članova, kao i dvojicu, koja će zastupati ovo vijeće na skupštini Republičkog vijeća Saveza sindikata Hrvatske.

Nakon iscrpnog referata i diskusije, donesen je plan budućeta za 1957. godinu, kao i zaključci za buduću rad.

U izvještaju, koji je podnio drugi Ivo Ninić, istaknuto je da je u prošloj godini zabilježeno osjetno povećanje proizvodnje u odnosu na 1955. godinu. Gotovo sva poduzeća ostvarila su svoje godišnje planove. I radnički savjeti su u znatnoj mjeri korak-

ca glinice i aluminija u Lozovcu. Jedini je nedostatak u tome, što se sistematski ne vrše pripreme uoči sazivanja središnja radničkih savjeta. Izvještaj je dosta iscrpno iznio pitanje proizvodnje, pa je u tom pogledu istaknuto, da se još uvijek nedovoljna pažnja posvećuje korištenju kapaciteta, kooperaciji i slično. Neke pak poduzeća su u tom pravcu znatno koraknula naprijed, pa su organiziranjem proizvodnih savjetovanja zainteresirala čita radni kolektiv. Područno je također da su u mnogim poduzećima izvršeni društveni planovi, ali se zato prevelika pažnja posvetilo borbi za povećanje proizvodnje. Naglašeno je, da se na bolovanje kroše velike sume novca i da je velik broj poduzeća dosad premalo učinio na njihovom smanjenju. Izvještaj je dotakao i pitanje rada savjeta potrošača, koji gotovo ništa nisu radili. Na području školstva zabilježen je veliki napredak, ali još uvijek ne možemo biti zadovoljni, jer se preveliko osjeća kontrola društva nad radom školskih odbora. I za rad zborova birača zabilježena je ista konstatacija. Da se njihov rad nije bolje osjećao krivnja leži i na pojedinim organizacijama SSRN. Što se tiče stručnog obrazovanja članova radničkih savjeta, ono je još uvijek nedovoljno. Istina, u tom pravcu otvoreno je niz tečajeva i seminara, ali u njima nisu uključeni svi radnici. Radnička kulturno-prosvjetna zajednica postigla je u protekloj godini zadovoljavajuće rezultate. U okviru njene djelatnosti završeno je s uspjehom nekoliko tečajeva na kojima je osposobljeno više stotina radnika i službenika. I Radničko sveučilište je organiziralo nekoliko stručnih seminara za kvalificirane i visokokvalificirane radnike, kao i tečajeve za strane jezike. U ovoj godini predviđeno je još pet stručnih seminara u kojima će biti obu-

ca glinice i aluminija u Lozovcu. Jedini je nedostatak u tome, što se sistematski ne vrše pripreme uoči sazivanja središnja radničkih savjeta. Izvještaj je dosta iscrpno iznio pitanje proizvodnje, pa je u tom pogledu istaknuto, da se još uvijek nedovoljna pažnja posvećuje korištenju kapaciteta, kooperaciji i slično. Neke pak poduzeća su u tom pravcu znatno koraknula naprijed, pa su organiziranjem proizvodnih savjetovanja zainteresirala čita radni kolektiv. Područno je također da su u mnogim poduzećima izvršeni društveni planovi, ali se zato prevelika pažnja posvetilo borbi za povećanje proizvodnje. Naglašeno je, da se na bolovanje kroše velike sume novca i da je velik broj poduzeća dosad premalo učinio na njihovom smanjenju. Izvještaj je dotakao i pitanje rada savjeta potrošača, koji gotovo ništa nisu radili. Na području školstva zabilježen je veliki napredak, ali još uvijek ne možemo biti zadovoljni, jer se preveliko osjeća kontrola društva nad radom školskih odbora. I za rad zborova birača zabilježena je ista konstatacija. Da se njihov rad nije bolje osjećao krivnja leži i na pojedinim organizacijama SSRN. Što se tiče stručnog obrazovanja članova radničkih savjeta, ono je još uvijek nedovoljno. Istina, u tom pravcu otvoreno je niz tečajeva i seminara, ali u njima nisu uključeni svi radnici. Radnička kulturno-prosvjetna zajednica postigla je u protekloj godini zadovoljavajuće rezultate. U okviru njene djelatnosti završeno je s uspjehom nekoliko tečajeva na kojima je osposobljeno više stotina radnika i službenika. I Radničko sveučilište je organiziralo nekoliko stručnih seminara za kvalificirane i visokokvalificirane radnike, kao i tečajeve za strane jezike. U ovoj godini predviđeno je još pet stručnih seminara u kojima će biti obu-

(Nastavak na 2. strani)

Komune i poreska politika u zanatstvu

Razgovor suradnika „Servisa za lokalnu štampu“ sa Toni Fajfarom predsjednikom Saveza zanatskih komora Jugoslavije

Uloga Saveza zanatskih komora u savremenim ekonomskim uslovima je da usmjeri razvoj zanatstva kao specifične oblasti privrede u pravcu što boljeg korišćenja postojećih kapaciteta, da doprinese donošenju zakona o zanatstvu koji će regulirati položaj društvenog i privatnog sektora u socijalističkoj privredi stimulativnim propisima, da naročito podstrekava razvoj uslužnog dijela zanatstva koji danas zaostaje za razvojem potreba u zanatskim uslugama.

TEŽIŠTE RADA U KOMUNAMA I KOTARIMA

Naš saradnik zamolio je predsjednika Saveza zanatskih komora Fajfara da kaže nekoliko riječi o osnovnim problemima zanatstva danas.

— Nedovoljno shvaćanje važnosti zanatstva od strane lokalnih organa — rekao je Toni Fajfer — kao i nerazumijevanje uloge ove privredne oblasti za opće podizanje životnog standarda, predstavljaju ozbiljan nedostatak koji bi trebalo što prije otkloniti. Treba imati u vidu da je poprište za rješavanje problema zanatstva u komunama i kotarima, a ne toliko u republičkom i saveznom organima. Istina, oni treba da pomažu u donošenju propisa i davanju općih smjernica, jer m riječi, da pomažu u širim okvirima. Ali komune treba najviše da se obrinu za ovu granu privrede, a ne da im ona služi samo kao sredstvo za ubiranje prihoda. Poznato je da je zanatstvo u nekoj stagnaciji i da čak nazaduje u nekim krajevima. Zato treba i da se ulaže, ako se želi napredak. Investicije za zanatstvo predstavljaju, ustvari, najjeftinije investicije. Znači, sve zavisi od komunama i njihovog shvaćanja značaja zanatstva. Važno je također, da kotarske komore shvate da je težište rada u komunama i kotarima i da je potrebno što tješnja saradnja između komora i komunama, kao kolektivnih organa — da je to naša osnovna teritorijalna ekonomsko-društvena jedinica.

ZA PRAVILNU PORESKU POLITIKU

S obzirom da je na skupštini Saveza komora bilo riječi o neujednačenoj poreskoj politici lokalnih organa prema zanatstvu, koja često nepovoljno utječe na razvoj zanatstva, zamolili smo

druga Fajfera da i o tome nešto kaže.

— Na skupštini je zaista bilo riječi o tome kakvi su naši zanatski propisi u vezi s porezom i drugim pitanjima i kako je to nepovoljno utjecalo na razvitak zanatstva. Danas, kad sagledamo stvarno stanje, doći ćemo do saznanja da dobar dio krivice možemo da bacimo na rđavu politiku naših komunama na nerazumijevanje za ova pitanja. Moramo konstatirati da su u mnogim slučajevima zanatske radnje i poduzeća predstavljale krivu muzaru za naše komune, umjesto da su baš one radile i borile se za dalji razvoj zanatstva. Ako se smatra da zanatstvo treba samo da daje pare, a ne i doprinos boljem životnom standardu koje ono može da osigura stanovništvu, onda je to pogrešno. Potrebno je mnogo učiniti u tom slučaju da se eliminišu stara shvaćanja. U našim komunama tu i tamo ima pogrešnih shvaćanja o oporezivanju zanatlija. Mislim ovdje na one koji direktno rade na oporezivanju i koji ne nalaze pravu mjeru prilikom razrezivanja poreza. Pitanje oporezivanja privatnih zanatlija treba riješiti u komunama. Porez je komunama glavni prihod i zato naše zanatske organizacije treba da budu upornije. One treba da se bore za pravilnu poresku politiku.

ADMINISTRATIVNE PREPREKE SU NEODRŽIVE U NAŠEM SISTEMU

Zanatstvo je vrlo delikatna privredna grana, u kojoj djeluju i privatni i društveni sektor, pa smo zamolili druga Fajfara da iznese svoje mišljenje o eventualnim smetnjama koje koče brzi razvoj socijalističkih odnosa u zanatstvu.

— Takvih smetnji ima dosta. Trebalo bi, na primjer, izmijeniti platni sistem u društvenom sektoru zanatstva. Zanim, treba likvidirati praksu administrativnih prepreka. Administrativni način likvidiranja i ograničavanja privatnog zanatstva nepoželjan je sa čitavim našim privrednim sistemom. Također, veoma je značajan problem kadrova i nedovoljnog materijalnog osiguranja stručnih škola. Treba, dalje, u nekoliko izmijeniti i sam poreski sistem, prilagoditi ga da ne koči proizvodnju i privrednu preduzimljivost, a koji bi, s druge strane, osigurao realno zahvaćanje onog dijela prihoda koji pripada zajednici. N. S.

Iz zemlje i svijeta

BRZOJAV PREDSEDNIKA TITA KONGRESU KP DAN-SKE — Generalni sekretar SKJ Josip Broz Tito uputio je slijedeći brzojav izvanrednom kongresu KP Danske:

«Dragi drugovi, Povodom održavanja izvanrednog kongresa vaše partije, Savez komunističke Jugoslavije šalje vam drugarske pozdrave i najbolje želje za uspjehom rad i donošenje korisnih odluka. Generalni sekretar SKJ Josip Broz Tito».

ODBOR ZA PRIVREDU SA VEZNOG IZVRŠNOG VIJEĆA razmatrao je principe na kojima bi trebalo da se zasnivaju izmjene u načinima raspodjele prihoda privrednih organizacija.

U BUKUREŠTU POTPISAN PROTOKOL o trgovinskoj saradnji između Jugoslavije i Rumunije za 1957. godinu. Razmjena predviđena u visini od 16 milijuna dolara, odnosno za 33% više nego u prošloj godini.

ODBOR ZA SAZIVANJE KONGRESA RADNIČKIH SAVJETA Jugoslavije izabrao je za predsjednika Đuru Salaja.

U MOSKVI JE OTPUTOVA LA JUGOSLAVENSKA privredna delegacija s Ljubom Babićem na čelu, koja će voditi razgovore o zaključenju sporazuma o redovnoj robnoj razmjeni za 1957. godinu.

KINESKA PARLAMENTARNA DELEGACIJA doputovala je u Beograd u 15-dnevnu posjetu Jugoslaviji.

IZRAELSKE TRUPE POVUKE SU SE IZ EL ARIŠA, najvećeg grada na Sinajskom poluostrvu. Jugoslavenske jedinice u sastavu Ujedinjenih nacija zaposjele su grad, dočekane spontanom i oduševljenim manifestacijama stanovništva.

GENERALNA SKUPŠTINA RAZMATRALA JE SITUACIJU na Srednjem Istoku i počela debatu o povlačenju izraelskih snaga.

TUNISKI PREMIER BURGIBA IZJAVIO je da deklaracija francuske vlade o Alžiru ne predstavlja doprinos rješavanju ovog problema i pozvao Francusku da prizna Alžiru pravo na nacionalnu nezavisnost.

ZAPADNONJEMAČKI KAN CELAR ADENAUER založio je na konferenciji za štampu da sve zemlje zaključie sporazum o zabrani termojediničnih oružja, što bi, rekao je Adenauer, stvorilo povoljnu klimu u međunarodnim odnosima.

AMERIČKI MINISTAR INO ZEMNIH POSLOVA izjavio je u odбору za spoljne poslove pred jedničkom domom da vlada SAD posvećuje pažnju mogućnosti da se sa SSSR povedu pregovori o rješavanju problema Bliskog Istoka.

U BUDIMPEŠTI OBJAVLJENO je zajedničko kinesko-madarsko saopćenje. Ču En Laj otputovao je iz Budimpešte i stigao u Moskvu. (S. S.)

Kotarska skupština Saveza boraca

Briga o djeci palih boraca - najvažniji zadatak

U prošli četvrtak održana je u dvorani Sindikalnog vijeća VI. kotarska skupština Saveza boraca, kojoj su, osim 76 delegata, prisustvovali drugovi Petar Skarica, predsjednik NO kotara, Roko Frkić, predsjednik Kotarskog odbora SSRN i Ivo Ninić, predsjednik Kotarskog sindikalnog vijeća. Nakon izvještaja, koji je podnio kotarskog odbora Saveza boraca, i organizacije i delegat. za III. Sa skupštine su upućeni pozdravni telegrami predsjedniku Titu, Centralnom odboru Saveza boraca i Aleksandru Rankoviću, raca Hrvatske.

Najveći dio izvještaja posvećen je pitanjima, koja se odnose na zbrinjavanje djece palih boraca i žrtava fašističkog terora. Uglavnom o tome se i diskutiralo na ovoj skupštini. O nekim organizacionim pitanjima na području Šibenske općine govorio je Ivo Dodg. Naglasio je, da se osnovne organizacije moraju srediti i učvrstiti, jer će jedino tada ispuniti onu

ulogu, koja je i namijenjena jednoj borbenoj organizaciji. Podvukao je potrebu da se pokloni veća briga obiteljima palih boraca o čemu se dosad nije vodilo računa. Smatra da pomanjkanje prostorija otežava normalan rad organizacije.

Materijalna davanja nisu jedini vid pomoći djeci palih boraca — istakao je Nika Zenić. Društvo kao cjelina treba da vodi

brigu o toj djeci i jedino će tada sredstva biti pravilno upotrebljena. Na skupštinama i ostalim sastancima često se raspravljalo o teškim životnim uvjetima daka u domu »Ruža Vukman«, ali se pritom ostalo jedino na konstataciji. Ostavke i slične probleme, međutim, treba rješavati. Ovdje se nije osjetio utjecaj organizacije Saveza boraca. Ima i pojava da staratelji ne vode brigu o djeci palih boraca, a ima čak i otuđivanja imovine te djece. Za sve navedene propuste snose odgovornost i organizacije Saveza boraca, ratnih vojnih invalida i udruženje rezervnih oficira. On se dotakao još jednog akutnog problema. Naime, neke obitelji palih boraca žive pod teškim materijalnim uvjetima, pa

(Nastavak na 2. strani)

(Nastavak na 2. strani)

Skupština Kotarskog sindikalnog vijeća

Potrebno je voditi borbu za veću produktivnost rada

(Nastavak sa 1. strane)

hvaćeno oko 650 radnika. Dok se u Šibeniku prilično osjeća rad Radničko-kulturno-prosvjetne zajednice, dotle u Drnišu i Kninu nije tako. Iznimku jedino čini Radničko sveučilište u Kninu. Na obrazovanje radnika mnogo je pridonijela i radnička gimnazija u kojoj je s ispitom položilo u Šibeniku 120 radnika, a u Kninu 30. U izvještaju je bilo riječi o korištenju biblioteke ovog vijeća, pa je istaknuto da radnici još uvijek nedovoljno koriste bilo stručnu literaturu, bilo beletristiku. S tim u vezi je naglašeno, da se sindikalnim podružnicama pruža široko polje rada kako bi svoje radnike zainteresirale za dobru i korisnu knjigu. Bilo je govora i o nedovoljnom političkom radu u sindikalnim organizacijama. Istaknuto je da je on prilično slab i da bi ubuduće sindikalne organizacije trebale više poraditi na tome.

Higijensko-tehnička zaštita nije svagdje jednako provedena. Velik broj poduzeća ne posjeduju ni najosnovnija tehničko-zaštitna sredstva, pa se otuda i pojavljuju nesretni slučajevi i češća oboljenja radnika. Osobito su loši higijenski uslovi u Tvornici elektroda i ferolegura, Boksnim rudnicima, rudnicima Sadre u Kninu i ugljenokopima Siverić, kao i u brodogradilištu »Velimir Skomplik«. U prošloj godini zabilježene su 43 teže povrede i 4 smrtna slučaja, za što naročito snose odgovornost organi društvenog upravljanja. Pored toga, u 1956. godini isplaćena je suma od 42 milijuna dinara na ime bolovanja do 7 dana, pa je nekim poduzećima povećana stopa doprinosa za socijalno osiguranje. Veliki izdaci utrošeni su i za materijalno osiguranje nezaposlenih radnika. Još uvijek ima izvjesnih nepravilnosti u pogledu otkaza radnika s posla. Tako je prošle godine dano 179 otkaza s motivacijom smanjenja kapaciteta, iako je to na izgled potpuno nerealno. Kao karakterističan primjer naveden je onaj u brodogradilištu u Betini, koje je jednom otpuštenom radniku 5 mjeseci u cijelosti isplaćivalo njegove prnadležnosti, a da on

lazio se izvan sindikalnih organizacija. Tako od 18600 blizu 4000 radnika nisu članovi sindikata. U tome se ističu neka poduzeća u Kninu, a u Šibeniku TLM »Boris Kidrič«, zatim Tvornica elek troda i ferolegura i Tvornica gline i aluminija Lozovac.

Rad pojedinih komisija unutar Kotarskog sindikalnog vijeća nije pokazao dovoljno aktivnosti za što veći dio krivice snosi i samo Vijeće.

U diskusiji je sudjelovao drug Milan Stepić, koji je, pored ostalog rekao, da je na polju radničkog društvenog upravljanja bilo značajnih rezultata, a osobito u proširenju djelatnosti i postignutim uspjesima u društvenom upravljanju. Više nego ranije — rekao je on — veći broj radnika sudjeluje u radničkom upravljanju, bilo putem savjeta pogona i proizvodnih savjetovanja. Govoreći o radu sindikalnih organizacija naglasio je, da ne postoji aktivnost u širem smislu. Možda je razlog u metodi i oblicima rada koji ne interesiraju one koji tamo rade. Dotakavši se pitanja novih tarifnih pravilnika on je rekao, da oni pridonose reguliranju odnosa u pitanju kvalifikacija. Na njihovom donošenju potrebno je da aktivno učestvuju svi radnici jer to je jedini način da oni postanu stimulansi za veću produktivnost rada, a s tim u vezi i za poboljšanje životnog standarda. Jer, on je naglasio, bez produktivnosti ne može se ni zamisliti bolji standard života.

Sekretar Kotarskog komiteta Ivan Družić govorio je o radu sindikalnih podružnica. On je rekao da su više nego ikad sindikalne podružnice pozvane da pokrenu političke i privredne akcije u rješavanju niza problema, a naročito onih koji se tiču poboljšanja životnog standarda. Pitanje produktivnosti i cijene koštavanja pojedinih proizvoda, centralna su pitanja koje trebaju rješavati bas te organizacije. Dotakao se i pitanja viška radne snage, pa je u tom smislu kazao da se i ono može riješiti na zadovoljavajući način proširenjem kapaciteta pojedinih privrednih organizacija.

Donošenje novih tarifnih pravilnika ne će biti mali posao. Njega će u prvom redu morati obaviti radni kolektivi a zatim i radnički organi narodnih odbora koji će ovjeravati tarifne pravilnike. Zbog toga se ukazuje na potrebu da narodni odbori pojačaju svoj aparat kako bi na vrijeme ovjerali sve podnijete tarifne pravilnike.

Branislav Petrović

PRED DONOŠENJE NOVIH TARIFNIH PRAVILNIKA

(Nastavak sa 1. strane)

kvalificirani i visokokvalificirani radnici sa srednjom i fakultetskom spremom, onda se zapaža da kod njih odnosi tarifnih stavova nisu usklađeni. Zato će i biti normalno da se u prvom redu riješi njihovo što pravednije nagradivanje.

U vezi sa predstojećim donošenjem novih tarifnih pravilnika postavila se i pitanje do sadašnjih dodatnih tarifnih stavova. Vlada opće mišljenje da dodatne stavove treba ukinuti i uklopiti ih u normalne tarifne stavove. Za određivanje novih tarifnih stavova ne može se propisivati neki šablon. Ali pri tome može se voditi računa, na primjer o kraju gdje se pojedino poduzeće nalazi, zatim o mjestu kao i o samoj industrijskoj grani. Također treba uzimati u obzir i uslove rada koji nisu isti za sve radnike.

Donošenje novih tarifnih pravilnika ne će biti mali posao. Njega će u prvom redu morati obaviti radni kolektivi a zatim i radnički organi narodnih odbora koji će ovjeravati tarifne pravilnike. Zbog toga se ukazuje na potrebu da narodni odbori pojačaju svoj aparat kako bi na vrijeme ovjerali sve podnijete tarifne pravilnike.

Branislav Petrović

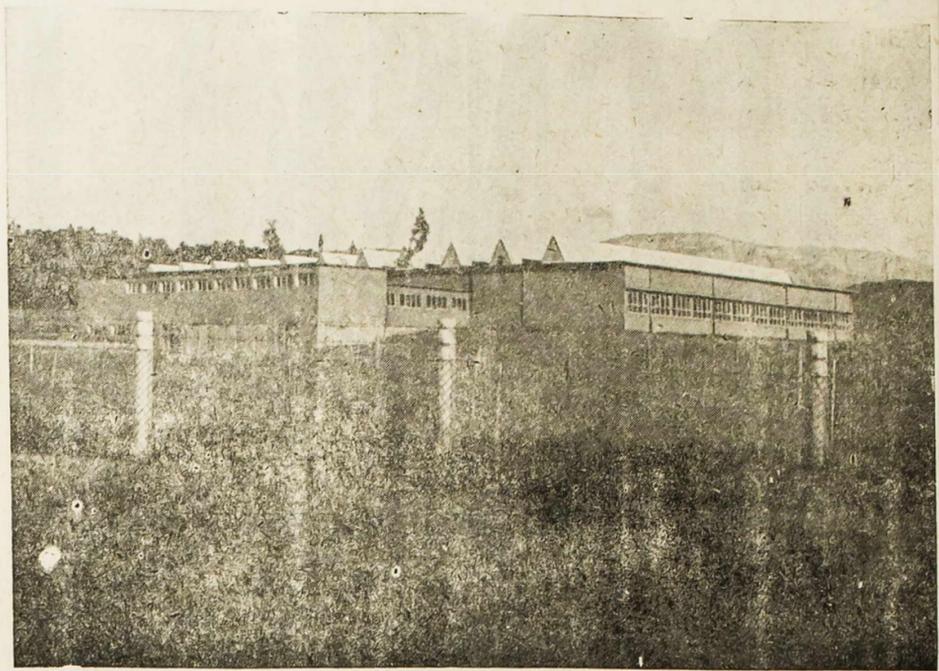
lazi se izvan sindikalnih organizacija. Tako od 18600 blizu 4000 radnika nisu članovi sindikata. U tome se ističu neka poduzeća u Kninu, a u Šibeniku TLM »Boris Kidrič«, zatim Tvornica elek troda i ferolegura i Tvornica gline i aluminija Lozovac.

Rad pojedinih komisija unutar Kotarskog sindikalnog vijeća nije pokazao dovoljno aktivnosti za što veći dio krivice snosi i samo Vijeće.

U diskusiji je sudjelovao drug Milan Stepić, koji je, pored ostalog rekao, da je na polju radničkog društvenog upravljanja bilo značajnih rezultata, a osobito u proširenju djelatnosti i postignutim uspjesima u društvenom upravljanju. Više nego ranije — rekao je on — veći broj radnika sudjeluje u radničkom upravljanju, bilo putem savjeta pogona i proizvodnih savjetovanja. Govoreći o radu sindikalnih organizacija naglasio je, da ne postoji aktivnost u širem smislu. Možda je razlog u metodi i oblicima rada koji ne interesiraju one koji tamo rade. Dotakavši se pitanja novih tarifnih pravilnika on je rekao, da oni pridonose reguliranju odnosa u pitanju kvalifikacija. Na njihovom donošenju potrebno je da aktivno učestvuju svi radnici jer to je jedini način da oni postanu stimulansi za veću produktivnost rada, a s tim u vezi i za poboljšanje životnog standarda. Jer, on je naglasio, bez produktivnosti ne može se ni zamisliti bolji standard života.

Sekretar Kotarskog komiteta Ivan Družić govorio je o radu sindikalnih podružnica. On je rekao da su više nego ikad sindikalne podružnice pozvane da pokrenu političke i privredne akcije u rješavanju niza problema, a naročito onih koji se tiču poboljšanja životnog standarda. Pitanje produktivnosti i cijene koštavanja pojedinih proizvoda, centralna su pitanja koje trebaju rješavati bas te organizacije. Dotakao se i pitanja viška radne snage, pa je u tom smislu kazao da se i ono može riješiti na zadovoljavajući način proširenjem kapaciteta pojedinih privrednih organizacija.

(J.)



Tvornica vijaka u Kninu

Kotarska skupština Saveza boraca Nedovoljan broj članova

(Nastavak sa 1. strane)

je predložio da se osnuje neka vrst fonda iz kojeg bi se pomagale takve obitelji.

Milo Vlahov je naveo neke primjere dobrog rada Saveza boraca općine Kistanje, koje je svakako trebalo spomenuti u izvještaju.

Narodna vlast je dosad mnogo učinila u pogledu zbrinjavanja djece palih boraca i žrtava fašističkog terora, rekao je Jerko Sutina. Međutim, i organizacija Saveza boraca morala bi mnogo više učiniti na tom području.

Branko Pudar je rekao da organizacija ne djeluje politički u narodu, ne objašnjavaju se pojedini propisi, slično, i tu pasivnost organizacije Saveza boraca koriste neprijateljski elementi. On je također naveo potrebu, da se pravovremeno pruži pomoć djeci palih boraca koja se nalaze na školovanju.

U dužem izlaganju Luka Tanjga je, između ostalog, naveo da je organizacija Saveza boraca shvatila svoju ulogu. Činjenica je, kaže on, da u nekim propisima postoje izvjesni nedostaci, pa je zbog toga potrebno da se iz nekih drugih fondova pomogne obiteljima palih boraca. Organizacija bi se morala boriti za svoje stavove, a osobito u pogledu zaposlenja onih lica koja za to posjeduju političke i moralne kvalifikacije. Uprave poduzeća je potrebno upoznati sa tim stavovima. Bezuvjetno se mora voditi briga o djeci palih boraca kao i bivšim borcima, jer će to pridonijeti održavanju mobilnog stanja u našoj organizaciji.

Uglješa Baranović se založio za neposredniji dodir organizacija sa svojim članovima. Jedino na takav način može se ispravno rješavati njihova pitanja. Na području kotara postoje lica koja imaju prava na Partizansku spomenicu, ali se to još nije riješilo. Apelira na delegate da to pitanje pokrenu na kongresu Saveza boraca.

U diskusiji Petar Škarica je, pored ostalog, rekao da je naš kotar dao preko 20 hiljada boraca i da je preko 50% stanovništva sudjelovalo u NOP-u. U organizaciji bi prema tome moralo biti oko 40 hiljada članova. Me-

đutim, o proširenju organizacije Saveza boraca nije se vodila potrebna briga. Istakao je da upravo ova organizacija treba da bude tumač naše socijalističke izgradnje i ona mora da održava onaj borbeni duh u narodu. Govoreći o zbrinjavanju djece palih boraca, on je naglasio da nismo obratili dovoljnu pažnju na to u kom pravcu usmjeriti odgoj te djece. Pored ostalog, iznio je da je kotar predvidio u ovoj godini 75 milijuna dinara za djecu palih boraca i žrtava fašističkog terora. U daljnjem izlaganju on je istakao potrebu da se osnuje komisije koje će razmotriti stanje pojedinih palih boraca i predlagati odgovarajuće mjere. Na kraju je pozvao prisutne da porade na prikupljanju i srednjanju materijala iz historije NOB-e.

Roko Fričić je predložio da se osnuje komisije i to za stipendije i zaposlenje djece, za brigu o

roditeljima palih boraca i komisija, za sakupljanje historijskog materijala iz NOB-e. Naglasio je da je u školama potrebno mnogo više raditi na odgoju djece u duhu naših revolucionarnih teokovina. Potrebno je uspostaviti jaču suradnju između organizacija Saveza boraca i »Partizana«. Mi se moramo, rekao je on, nalaziti tamo gdje su naša djeca i utjecati na njihov odgoj.

U svom izlaganju Ante Ivandica je podvukao neka pitanja koja su veće iznijeta u izvještaju i diskusiji.

Za delegate na kongresu Saveza boraca NRH izabran: Željko Blažević, Iviša Baranović, Ante Tomičić, Ante Ivandica, Vicko Sprljan, Tomislav Dean, Luka Tanjga, Đuro Karanović, Nikola Crnčević, Rafael Buljarić, Lučić Benjamina, Jutka Brečić, Joso Krneta i Nikica Zenić.



Dječji dom »Petar Grubišić«

Sastanak Kotarskog komiteta NOH-e Značajni zaključci

Prošlih dana u Šibeniku je održan plenum Kotarskog komiteta Narodne omladine na kojem su donijeti zaključci od velikog značaja za pokretanje aktivnosti osnovnih organizacija i općinskih komiteta. Tako će se u svakom selu organizirati izložbe knjiga i novina, a seoske i općinske kulturno-prosvjetne smotre održat će se do 15. ožujka. Pri koncu istog mjeseca bit će kotarska smotra na kojoj će biti podijeljene četiri nagrade najboljim društvima i deset pojedincima. Osim toga organizirat će se i jedno literarno veče.

U ovoj godini će se također pokloniti pažnja organiziranju dobrovoljnih radnih akcija, i u vezi s tim bit će osnovani općinski i kotarski štabovi i odredi, te kotarska brigada.

Donijeta je odluka da se u selima organiziraju seoske partijske igre i to do 1. maja. Tada će početi i općinsko takmičenje, a za Titov rođendan bit će kotarska smotra. Usvojen je i prijedlog da se izda knjiga, koja će biti posvećena omladinama i omladinkama palim u Narodnooslobodilačkoj borbi. Odmah će se pristupiti sakupljanju fotografija i biografskog materijala o tim omladinama.

Prvog maja bit će organizirana izložba radova onih omladinaca i omladinki koji se nalaze u proizvodnji, dok će se na kraju školske godine prirediti izložba slika.

(J. G.)

SEMINAR ZA OMLADINSKE RUKOVODIOCE

Ovih dana završit će rad šestodnevni seminar za članove općinskih komiteta Narodne omladine. Seminaru, koji je organizirao Kotarski komitet NOH-e, prisustvuje 95 omladinaca i omladinki.

Predavači nisu samo omladinski rukovoditelji već i članovi Saveza komunističke i prosvjetni radnici, a predavanja su zanimljiva konkretna, kao: »Društvena aktivnost omladine«, »Zadaci u sistemu rada općinskih komiteta u izgradnji organizacije«, »Mjesec knjige i štampe«, »Društveni plan za 1957. godinu«, »Unapređenje zadrugarstva« i t. d.

Seminar je u potpunosti uspio, jer su svi slušaoci stekli mnogo iskustva za rad u osnovnim organizacijama Narodne omladine. Po završetku seminara su u skladu s vremenom gledali predstave u Narodnom kazalištu, u kinematografu i Kazalištu lutaka. (J. G.)

Organizacije SSRN u Kninu održale godišnje sastanke Raznolika djelatnost

U gradu postoje četiri osnovne organizacije SSRN. Sve su one održale godišnje izborne konferencije i tom prilikom su pred članstvo izišle sa pripremljenim izvještajima. Kod tri osnovne organizacije, zaključkom skupština, novi odbori su birani javnim glasanjem, dok je u III. provedeno tajno glasanje.

Na godišnjoj konferenciji I. osnovne organizacije, koja broji oko 370 članova, prisustvovalo je 200, a među njima velik broj omladine, što kod drugih organizacija nije bio slučaj. Njihovo područje nema uređenu kanalizaciju, kuće nemaju vodu i ulična rasvjeta je slaba. Traže vodu u svaku kuću i gdje je potrebno javnu česmu. Očekuju da im NO općine dade cijevi, a članovi bi dobrovoljnim radovima iskopali kanale za vodovodnu mrežu. Na prvom zboru birača iznijet će ovaj prijedlog. Članovi savjeta potrošača nisu članstvu podnijeli izvještaj. Predlažu da se zbog specifičnih problema svakog područja zborovi birača održavaju prema ocjeni osnovnih organizacija SSRN.

III. osnovna organizacija je na godišnjoj skupštini iznijela nekoliko problema iz privrede i trgovine, kao i neka komunalna pitanja. Naglašeno je da veću brigu treba pokloniti odgoju ljudi, omladine i djece. Članovi ove organizacije su, između ostalog, dali prijedlog da se postave klupe u parku i da se počne s uređenjem šetališta uz obalu Krke.

Na konferenciji III. osnovne organizacije iznijeto je, da je davano više dobrih prijedloga, ali da NO općine i općinski odbor SSRN nisu tome pružili svoju podršku. U ovoj organizaciji kritička se nerado prima. Bilo je slučajeva da su se pojedinci zbog kritičke svadali i tužakali. Međutim, bilo je pojava i nezdrave kritike, kojom se ustvari htjelo narušiti autoritet nekih građana. Ima slučajeva da neki daci, koji slabo uče, odlaze u hotel da kartaju ili igraju biljar, ali im nitko ne ukazuje na te nedostatke. Mjesno KUD »Duško Damjanović« ne radi, ali članovi organizacije nisu se pozabavili ovim pitanjem. Na konferenciji je kritizirana trgovačka mreža zbog

pomanjkanja nekih artikala za Novu godinu. Bilo je i prigovora zbog neredovitog održavanja roditeljskih sastanaka. Na cesti ispred osmogodišnje škole motorna vozila kreću se velikom brzinom, pa je odlučeno predložiti narodnoj vlasti da se na tom mjestu postavi vidna oznaka, koja će upozoravati šofere na umjereniju vožnju.

IV. osnovna organizacija je brojčano najmanja. Na skupštini je bilo vrlo umjernih prijedloga. Najprije izraditi dobar program rada. Osim političkih informacija održavati i popularno-naučna predavanja. I sastanke općenito učiniti sadržajnijim i zanimljivijim. Na području ove organizacije ima mnogo ruševina, pa bi ih trebalo zatvoriti i ograditi. »Strana« i naselje preko Krke nema kanalizaciju ni vode. Slaba je i ulična rasvjeta. Iako na području organizacije postoji škola za učenike u privredi, nikad se nije govorilo o radničkoj omladini, ni o tome kako ona radi i uči, premda ima podataka o nepropisnom iskorištavanju tih učenika od nekih poslodavaca. I ova organizacija će sudjelovati na uređenju šetališta uz obalu Krke. Donijeti su prijedlozi da se poboljša poslovanje na tržištu.

U VEČERNOJ TRGOVAČKOJ ŠKOLI ODRŽANI ZAVRŠNI ISPITI

Ovih dana održani su završni ispiti u večernjoj trgovačkoj školi u Kninu. Postignut je dobar uspjeh. 23 polaznika, među kojima dvije žene, stekli su zvanje kvalificiranog radnika u trgovini. Ova škola, koja je pred godinu i po osnovana na inicijativu Trgovinske komore kotara, pridonijela je stručnom osposobljavanju kadrova u trgovini.



KNIN GRAND HOTEL

Povodom Uredbe o završnim računima

U »Službenom listu« FNRIJ br. 4/56, objavljena je Uredba o završnim računima privrednih organizacija za 1956. godinu. Za razliku od propisa koji su doneseni za prijašnje godine ova Uredba ne sadržava nikakvih propisa o raspodjeli ukupnog prihoda. Uredba u prvom redu regulira postupak oko donošenja, odobravanja i pregledavanja završnih računa.

U tome svijetlu važne su i nove stvari koje se već sada treba upoznati, da bi postupak oko donošenja, a posebno odobravanja računa bio u skladu propisanim postupkom. Nije potrebno posebno ističati važnost pravovremenog i točnog sastava bilanca. Od bitne je važnosti da godišnji završni račun budu sastavljeni u skladu sa propisima. Time će se svakako omogućiti da se skratiti i sama procedura odobravanja.

Sve privredne organizacije trebale bi do kraja veljače da završe radove na završnom računu i da ga predađu nadležnom u pravnom organu za financije narodnog odbora. Ali, ovdje je ostavljena izvjesna mogućnost, da neke od privrednih organizacija mogu imati i produženi rok. Ali, ovo bi trebalo shvatiti kao iznimku. Pravilo je rok do 28. III. o. g. Ovaj rok je skraćen za puni mjesec dana u odnosu na prošlu godinu. To ima svoje opravdanje. Sigurno je, da su propisi o raspodjeli ukupnog prihoda za razliku od ranijih godina više stabilni i da su se tim propisima upoznali knjigovodstveni kadrovi.

Ali, ipak krajnji rok na odobravanju završnih računa prilično je dug. On seže čak do kraja srpnja 1957. godine. To se ne mora shvatiti kao pravilo nego kao krajnja mogućnost. Od velike je važnosti da ti radovi budu na vrijeme zgotovljeni. To je posebno važno za privredne organizacije, koje imaju potrebe za korištenje sredstava, a koja su vezana uz odobrenje završnog računa.

Bitna je novina u tome da se ove godine prepusta NOK-a da on uglavnom odobrava završne račune privrednih organizacija. Njemu je ostavljena mogućnost, da prepusti i nekim općinskim narodnim odborima odobravanje završnih računa za manja poduzeća ili zadruge. Ovaj propis rezultat je prošlogodišnje prakse. I kod nas je bilo nekih općina koje nisu bile spremne da prihvate ovaj odgovoran posao, već se zbog toga u nekim slučajevima radilo samo o zadovoljenju zakonskih formalnosti. A ovi propisi baš to žele da izbjegnju. Pri pregledavanju i odobravanju završnih računa baš je riječ o bitnom ulaganju u opću problematiku. Zato je i potrebno temeljno upoznavanje kako privrednih propisa tako i same problematike one privredne organizacije nad

kojom se vrši pregled. Kako bi što više došla do izražaja uloga NO-a kao predstavničkog tijela, savjet za plan i financije narodnog odbora, podnosi ekonomsko-financijsku analizu rada svih privrednih organizacija. Analiza treba da pruži sliku privrednog stanja i poslovanja poduzeća, i ne samo to. Ona treba da polkaže i dokazuje realnost i pokazanih sredstava: izvora tih sredstava, rentabilnost i ekonomičnost poslovanja, kao i to da li je sama raspodjela ukupnog prihoda izvršena na bazi zakonskih propisa.

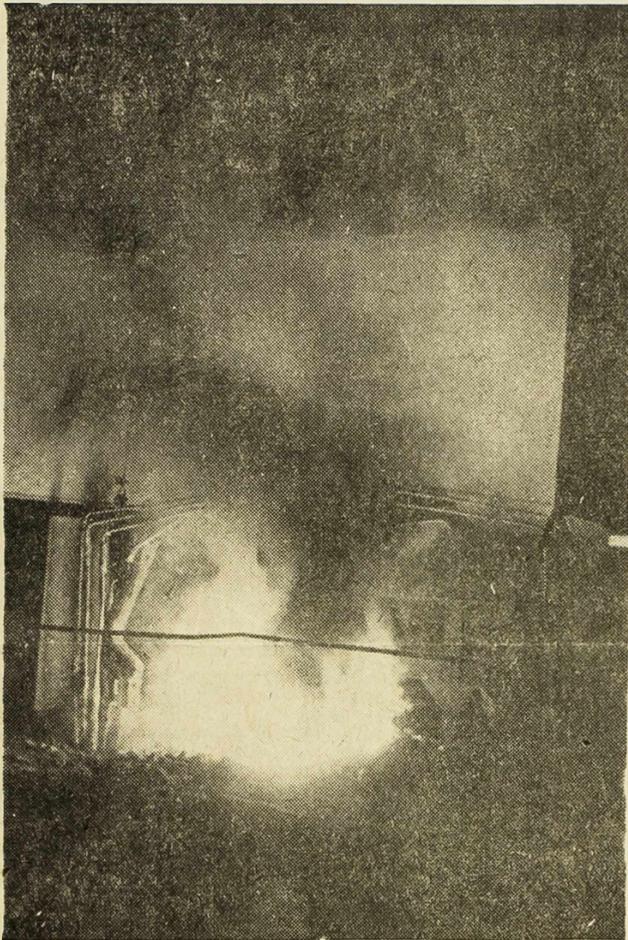
Komisije za pregled završnih računa imaju pri tome posebnu odgovornost. O kvaliteti pregledanih završnih računa, posebno o formi na kojoj će se načiniti podaci najcjelovitije prikazati odborima općina i rad savjeta za plan i financije i sam ekonomsko-financijski elaborat, kao i to, da se zaštiti zakonitost u radu i odborima omogućiti ulazjenje u problematiku, koja nije laka, ali koja će biti tako prikazana, da

bi se lakše moglo o njoj raspravljati.

U propisima Uredbe ističe se za razliku od do sadašnjeg postupka, da privredne organizacije, osim stepenastog roka žalbi, imaju pravo i pokretanje upravnog spora. To postavlja i pred privredne organizacije i komisije za pregled završnih računa i narodne odbore posebnu odgovornost. O tome kakve i kolike će se pripreme izvršiti, kakov kvalitet rada postići, ovisi i to, da li će biti ili ne upravnih sporova.

Za privredne organizacije posebno je važno da se pridržavaju propisa i određenih rokova. U protivnom predviđene su sankcije (plaće do 80% ili čak prisilna uprava).

I narodni odbori općina i kotar, kao i komisije za pregled završnih računa trebaju se detaljno upoznati sa svim propisima koji reguliraju ovu materiju, kako bi se taj opsežan posao na vrijeme i u skladu sa propisima obavio. (A. D.)



Iz Tvornice elektro da i ferolegura

Jedna korisna privredna aktivnost

Domaće umjetničke rukotvorine

Već od ranije osjećala se potreba, da se na našem turističkom tržištu popuni jedna osjetna praznina, — pomanjkanje domaćih umjetničkih rukotvorina —, za koje postoji veoma živ interes i domaćih i stranih turista. Tim više, što ova grana privrede ima svoju dublju tradiciju u ovim krajevima, gdje postoji rijetko bogatstvo prekrasnih narodnih motiva, koji su doprinijeli, da narodni folklor Sjeverne Dalmacije zauzme jedno od najvidljivijih mjesta među izobiljem ljepote ostalog folklor naših naroda.

Ne upuštajući se u ocjenu praktične strane domaćih rukotvorina u svakodnevnoj upotrebi, želja nam je da ukažemo na mogućnosti oživljavanja jedne privredne djelatnosti, koja je vanredno korisna, a pored toga veoma korisna za afirmaciju dubokog smisla širokih slojeva naših naroda za lijepu umjetnost.

Polazeći od ove točke gledišta, Turističko društvo Šibenik, nedavno je pristupilo organizaciji proizvodnje umjetničkih rukotvorina, rukovodeći se pri tome sa više činjenica: da naše tržište dobije tražene artikle, da se omogućiti širem krugu naših radnih ljudi pristojna nuzzarada, da se sporedne sirovine što rentabilnije plasiraju, i konačno, da se sačuva od zaborava veliko bogatstvo naše narodne ornamentike.

U cilju pronalazanja izvornih motiva, članovi uprave Turističkog društva obišli su čitavo područje Sjeverne Dalmacije, uključujući i Vrljičku krajinu. Tom

prilikom moglo se ustanoviti na terenu, da su mnogi motivi jednostavno iščezli bez traga, dok je onaj dio sačuvan, u dobroj mjeri izvitoperen s uonošenjem neskladnih kričevih boja.

Zbog takvog stanja stvari na terenu, nije preostalo, drugo, nego se orijentirati na pronalazanje stručnih radnica u Šibeniku i okolini, gdje je ranije postojala razvijena proizvodnja raznih rukotvorina.

Vodeći računa, da se ova korisna djelatnost što više prilagodi današnjim potrebama našeg tržišta, Turističko društvo je već u samom početku usmjerilo ovaj rad u pravcu što intenzivnijeg organiziranijeg razvitka. Tako su sa raznih strana nabavljene rekviziti za proizvodne potrebe, sirovine, uzorci motiva i ostalo, omogućavajući na taj način, da se u redovne kućne poslove, uključujući u ovaj rad što veći broj naših domaćica. Predviđeno je također, da se uz pronađene stručne radnice, osposobi za ove radove i širi krug naših radnica, pa će uskoro biti organiziran i jedan poseban tečaj za usavršavanje u tome pravcu.

Pri izradi predmeta, posebna pažnja je posvećena izvornoj originalnosti i kvaliteti.

Izrađeni predmeti su pušteni u prodaju preko parfumerijske prodavaonice »Gradskog magazina«.

Ovo kratko vrijeme, od pojave prvih proizvoda na tržištu do danas, korisno je poslužilo za orijentaciju daljnje proizvodnje u pogledu samog asortimana, jer se tržište pokazalo kao najbolji re-

gulator. Na temelju reagiranja tržišta, izvršene su izvjesne korekture kako samih motiva i opreme, tako i pojačanja proizvodnje nekih predmeta, odnosno smjerenja drugih.

Dosadašnja, iako relativno kratka praksa, upozorila je na »novi« ukus stranih i domaćih turista. Dok su prije rata pretežno traženi motivi sa preciznom izradom i diskretnim bojama, danas međutim prevladava potražnja življih boja. S druge pak strane, glavna potražnja se usmjeruje na jeftinije efektne predmete, koji se mogu serijski proizvoditi, a služe kao uspomena iz dotičnog kraja.

Kao primjer, spomenut ćemo, da se u kolekciji dosada proizvedenih predmeta nalazi i desetak prekrasnih ženskih haljina i haljetaka predratne izrade sa goblenkim vezivom najpreciznije izrade, čije su cijene relativno veoma jeftine, pa se i pored toga pokazao za njih slab interes.

Pored prodaje u Šibeniku, proizvode su do sada naručili Trogir, Zadar, Knin, Beograd i Zagreb. U daljnjoj proizvodnji naročita pažnja će se posvetiti usavršavanju i pojeftinjenju proizvoda, pa sudeći po dosadašnjoj ocjeni kvalitete i solidnosti cijena, može se s pravom očekivati, da će ovi proizvodi naći na dobru prođu i još jaču potražnju.

Uzmemo li u obzir činjenicu, da se sa mjerodavnih mjesta živo »propagira« razvijanje proizvodnje domaćih rukotvorina u našoj zemlji, onda je nesumnjivo i ova akcija lijep doprinos našoj turističkoj privredi. R.

15

— Jest, Isusa mi! prekide ga govedar. Jevo i volujskog traga! . . . Ajme meni, biće povelj i . . . pak otrča put naslona, ostali za njim. Govedar, čim bi pred vratima, obrnu se k njima materijal ruke. Dopadoše svi. Vrata razvrnuta. U ljevoše svi zajedno, kao gužva.

— Ajme meni, nema Kitonje, nema Svilo-nje, nema Plavonje! . . .

— A što i nabrajaš? prekide ga Dundak. Nema plug volova, ni dvi krave muzare — ono, što je najgore bilo. — Pak poče da popijeva, kao poskočicu:

»Šest moji voćica
I dvi krave muzare!
I dvi krave muzare!

Odatle pođoše u stojnicu, gdje zatekoše sve u redu.

— A šta će mi sitnež? veli Dundak. »I dvi krave muzare! I dvi krave muzare! . . . Daj mi kavu s mlijekom! . . . Nema mlika, šjor! . . . A zašto nema mlika? Zato, što su prikovodani povelj krave, šjor! . . . A zašto su i povelj? . . . Zato, što nisu imali svoj! . . . šjor! . . .

Svi mu se drugovi smijahu, onako ne baš grohotom, ali tek smijahu se, a Bakonja bljed prostrijelja ih očima i stade da ih grd:

— I vi ste sluge svetoga Frane! . . . I vi ste pošteni kršćani! . . .

— Polako, ti mali! odsiječe se na nj mlinar. Nisi ti još sta' da zapovidaš! da brekliš, nego ajde za svojim poslom! . . .

Zatim se mlinar zacrvni, a oči mu planuše, pa iskoči vičući, koliko ga grlo služaše:

— A ko je momak! . . . A za svetoga Vranu i njegove rane, pokrade se manastir! . . . Berija! Bee-ri-jaaa! Amo te, amo, bee-ri-ja!

Svi zaberijakaše kao pomamni, Dundak najviše.

— U zvonalu zvonaj! i pucajte! više mlinar. Bee-ri-jaaa!

Trojica se objese o konope, te zaljubljaše sva četiri zvona; ostali prihvatit će uže za madupnice, te učesta pucnjava, kao da se krajina zavr-gla.

Dužd je jednako lio.

Svih sedam fratara, i Balegan osmi, iskočiše iz manastira. Fra Brne, bez mantije, ogrnut kabanom, drži se za kulju. Srdar prvi dopade ka gomili slugu.

— Sta je? . . . Sta bi? . . .

Čim razumjede, šta je, poteče k vodi, sluge, za njim, daci za slugama, fratari ostali i Balegan za daci. Potonji bijahu na muci, jer ne mogahu stići ni doznati, šta se dogodilo.

— Niko se utopija! veli stenjući Pirija.

— Sigurno, to je! prihvaća Duvalo.

— Ta-a-a-ko! Pa šta-a ćemo mu mi!

— Ali, može biti, da je i što drugo!

Srdarina kad vide, da se trgovci ne razmeću,

SIMO MATAVULJ

— A di je Bukar? pita Tetka.
— Jaki ga znali! Kako se sinoć obloka, zar još spava! odgovori neki.

— E, pa zavite i njega, jer bi on moga' valjati koliko vas tri. Ajte!

Sluge pođoše gdje im bi naredeno, a fratari daci put manastira.

— Ovo nije moglo biti bez domaće izdaje! Ovo se vidi da je domaći prst! poče gvardijan hućući.

— I ja sam to odma' promislila! I ja sam odma' posumnja', a znate na koga?

— Na koga?

— Na Stipana, valaj! reče Duvalo.

— Dobra ti je ta! povikaše svi, osim fra-Brne.

— A šta ti misliš, Brne? pita ga Vrtirep.

— Ja mislim, kako onaj gal-jot umalo ne zaglavi! A istiraću ga! Odmu ću ga dmas istirati! . . .

— Ajde, čovče, ostav! sad to! Dite se zani- . . . baš junačko dite! . . . a jopet sporadi koga umal što ne zaglavi? Jopet sporadi tebeka . . . Nego, kaži, što misliš o ovome poslu? . . .

— Ja mislim, da mi je vrag ponija dvista talira, jeto ti šta mislim. A šta mi pomaže, da se dozna, ko je krivac? Šta mi pomaže, da i' deset mušketaju. Konja više ja ne vidi', jer je on do-sad, može bit', na turskoj granici . . .

— Tako je, vire mi! prihvatit gvardijan. Četri sedlanika, računaj, po dvista talira s opnavom, sak dva dobra tovarna, metni po pedeset, to je devet stotina talira, pa šest volova i dvi krave, metnimo ne više no po dvadeset, to je sto i šezdeset. O, sad dodaj dva brodića i splav, recimo jopet stotinjak talira — to ti je oko dvanaest stotina očišćeno jutros na čistu sridu!

— Dodaj polovinu te sume za zogove i za drugi trošak oko toga! reče Tetka.

— Tako je, bome! . . . Jeto tako je! Altfoks da će prikovodani pripasti od Škorance!

— E, oca im njihova! . . . E, sapeja i' sveti Frane! . . . A pritajali se bili, baš naročno! A Stipan, niko od Stipana kolovoda! . . . puje Duvalo.

— Ključ je pon-ja Jarković! grete ih Lis.

— Jeto ti sad! . . . Ama isto nećemo bez ju-trenje . . . Ajde u viganj sam, pa donesi što tri-ba, da razvrnemo maku vrata. Isto će lako cediti. Ajd! ajd! reče Pirija, koji bješe crven kao rak.

Dak pođe.

— Fra Brne, držeći se jednako za kulju, zam-lijehi očima, pak će im:

— Ja, braćo, ne mogu više! Jedva sam i dov-đe dopra! Stoji mi vrka u drobu, ka' kad ku-pus vri!

Pak pođe lagano uza stepenice.

— Brne sumnja u svoje! reče Duvalo žmir-kajući, pa poče kašljati.

— Možemo i mi sumnjati, na . . . svoje! nado-stavi Tetka, pa krenu s družinom uz avliju.

Kako je Pjevalica izliječio fra - Brnu

poteče duž rijeke ka brodu. Ostali svi, istim re-đom, za njim. Bakonja susopte za Srdarom. Kad stigoše, ispod rusja, ali nema ni splava, ni lada.

Dundak zazvijuka i zavila rukom.

Srdar ga pogleda.

— Sta misliš, Dundake?

— Mislim, da su i' potopili, ako su imali vri-mena . . . ja li puštili niz vodu, znajući da će u more.

— A zar ne bi mogli di zapeti?

— Moglo bi i to biti, jer voda nije velika.

— To ćemo najprije viditi! reče Srdar, pa poče opet kasati, istim putem natrag. — Je li sve konje povelj? zapita u trku Bakonju.

— Ne . . . ostala su četiri tovarna!

— Ajd . . . sokolicu . . . ti si najbrži . . . ajd po-teci, pa . . . izvedi . . . sva četiri . . .

Bakonja kao strijela odleti. Zaludu ga stric, koji se ostalima čekaše gomilu, ustavljaše, mali se ne ustavi.

— Sta je, zaboga? pitaju svi u glas.

— Kako šta je? viknu ljutito Srdar. Zar još ne znate, da smo pokradeni! . . .

U to Bakonja dovede četiri gole sejsane.

Sluge poteše potanje pričati.

Srdar okroči ponajbolje kljuse, pa ga nago-njaše u vodu, ali kljuse ne šće.

— Udrite ga! više Srdar.

— Ne za boga u vodu! . . . Neka vrag nosi, što je ponija, a čuvaj se ti! moli gvardijan. Svi počoše da ga odvračaju.

Stotinjak najbližih prikovodana, ljudi, žena, djece, culo zvona i puške, pak trče. A kad ugledaše fratere i slugu u gomili, kraj vode, stade i njih vikati.

— Udrite, kad velju, i za mnom ko oće! re-če Srdar.

Bakonja prvi čuši nogom kljuse, pa onda mu pripomogše. Konjče zagazi, pak malo po-malo oslobodi se i zapliva. Voda ga je nosila po-prijeko, Srdar je mahao rukama i obadao ga pe-tama, i on u vodi do pasa. Udri, udri, pak pre-pliva.

Prikovodani stigoše i svi jedanak zagrajaše, a tako isto manastirka čeljad s druge strane, te zgluših jedni druge.

U toj karabulini Bakonja uzjaha na drugoga konja i ugnu ga u vodu.

Za njim uzjaha Skeljo na trećega, i pođe za dacičem.

Četvrta mrcina bješe bolesna od bljute, te jedva koračaše po zemlji. Na njoj čaše Vrtirep, tobože, da prijede vodu, ali ga odvračaše.

Bakonjin konj dva puta potonu, te malome ostajaše samo glava izvan vode. Diže se velika vilka.

— Spasite dite! . . . Ko je plivač? . . . Spasite dite! vikaše fra Brne.

Dundak, za koliko bi se čovjek prekrstio, izu se, svuče benevrekne i gunj, pak zapliva u stude-nu Krku.

Bakonja se ne bješe prepao, nego vrtijaše glavom, da ne treba pomoći; pak se prisjeti po-pusti oglas, a izmače se na sapi, kao što bješe Skeljo odmah učnio. Obojica izadoše na kraj u isti mah, Dundak se vrnu.

Srdar zagri i poljubi u čelo Bakonju, pak sva tri konjanika krenuše niz vodu i povedoše narod za sobom.

— Sad vi svi ajte na skelu, da budete u po-moći, ako dovezu splav! Naredi gvardijan.

Lis bješe ugnao klin pored ključanice, mu-čeći se da uari rezenu natrag. Bujas i mačak nadgledahu rabotu, a katkad upirahu ramena u vrata.

— Prokleta zaduva! Jevo! na! ne mogu kr-klnuti, nego mi je red leći! reče Duvalo, kad se obrnuše, pak cedeći se otide.

— Domaća . . . domaća . . . i domaća izdaja! za-če Tetka. Promislite samo ovo: lupež, su mogli znati sve, što u nas biva na sinočnju več; znali su, recimo, da su sluge u manastiru do kasno i da će se oblokati i prispati jutroske, znali su . . .

— Nije trbje pomišljati na domaću izdaju za to! prekide ga Vrtirep, — jer koliko je ski-tača služilo ovdinak, osobito od kako se zagvar-dijanija fra Vice, pa kasnije razmetnuo tragove po Kotarima, po Bukovici, po Promini i po Š-benskoj krajini! ? A godina gladna, i puk se po-klavirija, te je galjotima lako bilo naći pristaša; dosta im je bilo reći: »Ajmo na Visovac, koji je pun blaga božjega! Pun ka šipak!« . . .

— Tako je, vire mi! prekide njega Blitvar.

Ka' da čujem Stipana, di to govori! . . . A znate li, di je sadak, prokletnik? Jenoga, vele, služi u kaludera u Kosovu! . . . On, on je posrid ovoga posla . . .

— Ma, pričekaite da svršim! viknu Tetka. Pritrpite se, pa čete imati kad kazati: svaki svo-ju! . . . Ja ne velju, da Stipan nije posrid toga, li da jest, ili da bi moga' biti Petar a ne biti Pava' . . . to su sve sitna nagadanja! . . . Ja sam tija reći, da lupeži nisu mogli dovesti splav i bro-diće otklen doklen! ni privesiti onoliko živo, pa ga odjaviti priko naši zemalja, između naši kmetova, po vidnoj noći — to nisu mogli učiniti bez ruke pomoći iz kuće! A kad velju: domaća ruka! ne mislim samo sluge, nego i najbliže pri-kovodane, razumite! . . . Virujte vi meni, među onima, što maloprinak otrčaše niz vodu, ma' i', koji se smiju pod brikom! . . . Mi smo, bolani, opkoljeni neprijateljima! . . . Mi i' ranimo i o-divamo bolani! . . . Sto sam vam puta rekla' i jopet ću vam reći: grdi su od kraća! . . .

— Nemoj, bolan, tako! veli Vrtirep

— Jesu, jesu grdi, jer kraći barem otvoreno i glasovito govore: udri po bunjevču! udri po bunjevču! Tako govore, pa pik! Barem si na čisto š njima! A naše gube, kad spomenu ime svetoga Frane, tobož, od bogoljubnosti, a ovamo kad god što mogu očopre nam, i kožu bi nam zderali . . .

— Ma, da imaš barem prove! veli Blitvar.

— Sta prove? . . . kakve prove! . . . Zar se nisu zimus pritajali bil' i, tobože, se pripali od pudaline! . . . A zašto to? Zato, da nam ga bolje zadržu, kad se najmanje budemo nadali! . . . Pa, je ti tako bilo? Jest! . . . A što mi potvrđuje su-mnju, da su i sluge u dogovoru s lupežima, to je, što su onoga smetenjaka opili! . . . Zašto su Bu-kara onako sinoćke ošokendali? Da nije stoga, što su se 'boljali, da bi budalina moga' ustajati po noći? . . . Sta bi ti rekla', fra Vice, ? . . . Ma, zbilja, šta je trebika?

— Menka je zlo! odgovori gvardijan, kome se i lice i šija bjehu zaprijali, a vratne žile nabrekle. Zlo, brate! Bije mi sljipim očima i blišti mi se i sve ka' da mi mravi gmižu po desnoj nosi i ruci . . .

— Pa ajde, brate, lez', ajde se potkripi ma-lo! . . .

— Ajde! ajde! zaokupiše ga.

(Nastavit će se)

Kulturno-zabavni život omladine Žirja

Omladina na otoku Žirje do nedavno nije imala gotovo nikakve zabave. Najstureniji otok u šibenskom arhipelagu, bez struje, bez kina i radija, sa naslagama teških predrasuda u shvaćanju njegovih starijih stanovnika, krš i golet njegova i druge nevođe nisu pružale baš velike mogućnosti za razvijanje zabavnog života. No ipak omladina je mogla bar nešto učiniti u tom pogledu. Trebalo je, naime, čekati toliko godine od oslobođenja da se najprije zagradi zadrugi dom, da se u njemu počnu (tek prošle godine!) priređivati zabave. Ples je gotovo jedina zabava omladine i on je postao njihova potreba, pa otuda i ona radost na njihovim licima kada dvoranu ispunje zvuci harmonike i ouda onoliko razočaranja kada se ispostavi da nema zabave, što se najčešće dogodi zbog harmonike. Omladinska organizacija ne posjeduje vlastitu harmoniku. Obećana su im sredstva da je kupe, ali je ostalo samo na obećanju.

A što se tiče kulturno-prosvjetne djelatnosti među omladinom, može se reći da se je na tom polju nešto učinilo. Čitaonica, doduše ne radi, osim nekoliko njih, većinom starijih članova, nitko je ne posjećuje. Preporučena je samo na «Borbu» i «Slobodu» Dalmaciju, što je zasia malo. Poljoprivredna zadruga je obećala pomoć za popravak radioaparata. Osim toga, prostorije su nepriladne i bez odgovarajućeg inventara. Ranije je bilo

govora o tome, da će čitaonica preći u zadrugi dom, ali se na tome nije još ništa usadilo. Mnogo toga nedostaje, i materijalne i moralne podrške od strane odgovarajućih faktora. Ni knjiga dovoljno nema. Ono nešto, što se nalazi stalno pod ključem, nije ni novo ni zanimljivo i prema tome nitko ih ne čita. Jedino, što izvjestan broj omladine čita, to je popularni omladinski list «Mladost».

A sada riječ-dvije i o priredbi, koju su nedavno izveli članovi omladinske organizacije u sali zadruginog doma uz prisustvo velikog broja mještana i pripadnika JNA.

Prema općem sudu publike bila je to najuspješnija priredba poslije oslobođenja. Prisutnima se svidjela jednočinka «Kako je Pivalica izliječio fra Brnu». Zatim im se dopala tragikomedija u dva čina «Kriva je mati». Osim toga, na programu su bila narodna košulja, pjesme i recitacije.

Za uspjeh ove priredbe u prvom redu je zaslužan učitelj Albert Kale, koji je uložio mnogo truda oko uvježbavanja i pripremanja programa. On je ujedno vrlo dobro odglumio ulogu Ante u komadu «Kriva je mati». Uvjerljivom i prirodnom igrom istakla se također Zora Jurat, te Mila Alić u ulozi majke Kate. Ante Roman je izvrsno dao Pivalicu. Općem uspjehu priredbe pridonijela je i Maria Livić, koja je otpjevala dvije pjesme.

Izvođači ove priredbe namjeravaju uskoro s istim programom posjetiti neka obližnja mjesta. R. Dobra



Tvornica glinice i aluminija u Lozovcu

Zabilježeno

„Nije živa, već mrtva duša“

Ovih dana među stanovnicima sela Banjevci, vodile su se žučne diskusije o pojavi duhova,

mrtvih duša i ostalih čuda. Postavlja se pitanje, kako je došlo do tih neobjašnjivih diskusija i tko je njihov uzrok. Evo kako: Nakićen Boja, stara 23 godine došla je na ideju da svake večeri baciti po 3 kamena na terasu svog susjeda Vukorepa Bare, u namjeri da kod dotične obitelji uнесе strah. Da se ne bi osujetili njeni postupci, Boja je iste neugodnosti nanosila i svojoj obitelji, bacivši po 2-3 kamena u svoje dvorište. Ovaj Bojini postupci, ubrzo su izazvali komentare po selu o pojavi mrtvih duša, duhova i ostalih čuda. Ljudi su se sakupljali u kuću Vukorepe, da bi se na licu mjesta uvjereni. Sakupilo bi se čak i do 80 ljudi i u nevjerojatnosti čekali lupu kamenja. Kamenje bi najednom počelo padati, ljudi bi istrčavali iz kuće, da bi vidjeli i uhvatili onoga tko to izaziva, ali sve je to bilo uzalud. Ljudi su došli do konstatacije da to kamenje ne baca živa, već mrtva duša i da treba odmah pozvati župnika da «blagoslovi» kuću, kako bi on sa svojim «blagoslovom» odstranio tu ne-svekičastu pojavu. Pošto se ta stvar svake večeri ponavljala, pozvan je župnik iz Stankovaca Marić fra Anđelko, koji je blagoslovio obje kuće. Nakon «blagoslova» fra Anđelko, da bi pobudio još veću psihozu, on je ukučanima rekao da se trebaju moliti bogu, ispovjediti se i platiti mise, za one duše koje od njih traže.

Naši „lanterništi“ bdiju...

čeras ima više. Malo nas ljudi posjećuje... tek zaluta po koji ribar, nekakva inspekcija ili neki novinar. Ribe malo jedemo, iako smo nesred mora, to nam ne dopuštaju slaba vremena. Prvog u mjesecu otidemo po hranu u Šibeniku, kupimo za cijeli mjesec. Ne pomišljamo ni na salatu, jabuke, zelenje, meso — nije nam to u mogućnosti.

Vani je bio već mrak kad smo se podigli sa stola. Džurni svjetioničar već je zapalio automat.

Ostavili smo sćusnu, načičkanu igličastu kamenjem, vjekovima izvrgnutu nevremenu, sibijskom kulom, staru Blitvenicu. Jaki bljeskovi svjetionika ču su se pojačavali, čas gubili u mrkloj noći. Ostavili smo ih, zaželivši im sretno ostanak.

Teško je biti «lanterništi», a posebno na Lucijeti. Biti svjetioničar traži mnogo volje, samoprijedora, hrabrosti, odricanja čovječjih najosnovnijih potreba. Mnogo je napravljeno da se ovim ljudima pomogne, ali još uvijek nedovoljno da bi se stalo i kazalo nije potrebno.

Već smo plovili uz obalu Žirja, a Blitvenica je i dalje svijetlila pokazujući svojom svjetlošću put pomorcima, kako njihov brod ne bi zalutao.

Svjetioničari bdiju nad tuđim životima, zato ih i ljudi s brodova najviše cijene — pozdravljaju ih trokratnim spuštanjem zastave ili prodornim zvukom sirene — pozdravljaju ih, jer su to i zasužili.

M. Mudronja

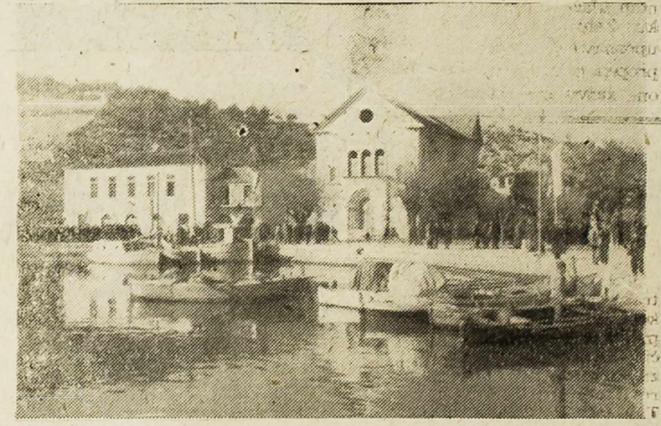
la o svom činu. Nije čudo što kod naših pojedinih ljudi postoji praznovjerje, kad i sam župnik u Stankovcima izjavljuje, da nakon svakih nekoliko hiljada godina postoji mogućnost da se duh pojavi.

Razgovarajući sa majkom Nakićen Boje ista kaže da joj je i sam fra Anđelko prilikom «blagoslova» kuće rekao da to nije živa već mrtva duša i da za to treba platiti misu. I ovaj mlječ pokazuje kako pojedini svećenici još i danas koriste praznovjerje kod naših ljudi u svoje lične svrhe. (D. M.)

TURISTIČKO DRUŠTVO SIBENIK

održat će svoju redovnu godišnju skupštinu u nedjelju 27. siječnja u prostorijama Društvenog doma (bivša Bovanova škola), u 10.30 sati, o čemu se i ovim putem obavještavaju članovi društva.

Dušan Colović



Zaton: Obala

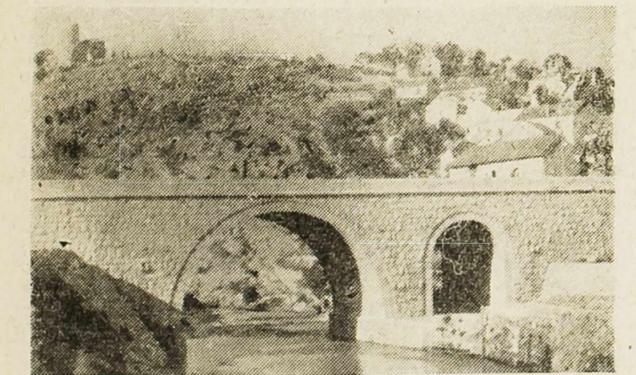
Naši „lanterništi“ bdiju...

U moru crveno žutih svjetala na karti našeg Jadrana našao sam i nju... Blitvenicu ili kako je ono drukčije zovu Lucijeta.

Svjetionici! koliko ste života spalili, kolikim kapetanima ste svojom svjetlošću, pokazali put u spas. Prolazili ste pokraj njih, ali se vjerojatno niste zapitali tko pali i gasi ta svijetla? Eto, upoznajte ih.

Već je bila kasna siječnjaška večer, kad smo se približavali malenoj hrđi. Tri — četiri milje podno Žirja, na pustom otoku nigdje zemlje ni za liječ. Kamena kuća s grole-mom kulom. To vam je Blitvenica. Četvoro obitelji tu stanuju. Daleko su od svijeta. Sve se to ipak da podnijeti, ali kad

more zavre i snažan vjetar zapiri, «lanterništi» postaju robovi, stihije. Bez novina, radija, motornog čamca, kina i ostalih ljudskih blagodati ne osjećaju oni, ne vide ih. Strašna je monotonija života na Blitvenici. Kad zaurla tmurna južina, ni vlastitog glasa ne čuješ unutar debelih zidova svjetionika. Ova malobrojna dječica čudje ne znaju za onu radost i veselje svojih prijatelja u gradu. Lijepim vremenom pokoji galeb nasmješi se svom starom prijatelju svjetioniku. Upravitelj svjetionika drug Pja-sevilli primio nas je lijepo. Barka je zbog valova poigravala. Uveli su nas u kamenu zgradu. «Znate nama je malo neobično, kako nas ovdje ve-



Motiv iz Drniša

Vanjskopolitički komentar

Međunarodni značaj alžirskog pitanja

Kroz nekoliko dana Ujedinjene nacije otvorit će alžirski dosije i početi diskusije čiji se ishod očekuje s velikim interesom. U pitanju je zemlja u kojoj se već tri godine vodi pravi rat za nacionalno oslobođenje koji je u svom razmahu pokrenuo u akciji oko 95% alžirskog stanovništva i u kojoj je jedna velika sila stavila u pogon ogromnu ratnu mašinu od oko pola milijuna vojnika, opremljenih najmodernijim oružjem. Istovremeno, francuske okupacione vlasti preuzimaju iz dana u dan operacije hapšenja, deportiranja i kolektivnih odmazda u kolonističke organizacije francuskih naseljenika prave čitave hajke i pogrome na nezaštićeno stanovništvo.

Ustanak alžiraca do te mjere impresionira svojom masovnošću,

a položaj stanovništva u uslovi-ma francuske okupacije toliko zabrinjava, da se cjelokupni problem Alžira postavlja danas u punoj svjetlosti međunarodnog pitanja, koje po svom značaju ne zaostaje iza najvažnijih problema, kojima se bave Ujedinjene nacije.

ALŽIRSKA STVARNOST

Sadašnja francuska vlada u tretiranju alžirskog pitanja niu-koliko se ne razlikuje od njenih prethodnica. Svojom praktičnom djelatnošću ona je ustvari postala najposlušnije oružje u rukama desnice. Gi Moleova vlada ne priznaje Alžircima pravo da se nazivaju nacijom, ona odbija da pregovara s ustanicima nazivaju-ći ih «banditima», i ne dozvoljava da se čak i pomisli na neko

rješenje prema kome bi 10 milijuna Alžiraca moglo računati na slobodan i nezavisan život. Izuzet komunističke partije, u Francuskoj danas nema ni jedne političke snage koja bi htjela da izvuče konsekvencije iz Indokineske avanture i koja bi alžirskom problemu pristupila na realan i pravedan način.

Vlada tvrdi da je njen cilj ga-ntiranje alžirskom stanovništvu života dostojnog slobodnih ljudi. Ona se široko razmeće sa civilizatorskim planovima, a polje jednog vijeka kolonijalne dominacije u ovoj zemlji oko 90% stanovništva je nepismeno. Tempo izgradnje škola je takav da bi bilo potrebno još preko 80 godina da se postignu zadovoljavajući rezultati. Od 5 hiljada studenata alžirskog univerziteta svega 200

su Alžirci, a ostali djeca francuskih naseljenika, kojih ima oko 850 hiljada prema 10 milijuna Alžiraca. Postotak smrtnosti alžirske djece je među najvećim na svijetu, socijalna bijeda je potresna.

Planovi francuske vlade za rješavanje alžirskog problema zasni-vanju se na programu takozvanog «smirenja». Ovo praktično znači težnju da se prije uništi alžirski ustanak, a tek onda da se pronadu pregovorači. Da bi se došlo do stadija u kome bi bilo moguće pregovorati, prema francuskom stanovništvu potrebno je ostvariti red i mir u zemlji. Taj zadatak ima da izvrši pola milijuna vojnika. Gi Moleova «socijalistička» vlada nagomilala je u Alžiru vojnu silu kakvu nije mogla da okupi ni jedna francuska desničarska vlada. Zadatak ovih trupa ne sastoji se u tome da svojom silom riješe alžirsko pitanje, već da jamče sigurnost. Sto su te snage veće utoliko će biti manjeg proljevanja krvi. Ove riječi hipokrizije danas se u Francuskoj s najvišeg mjesta često ponavljaju i ne vje-

ruje im više nitko, pogotovo ne na alžirskom prostoru.

U alžirskom kompleksu posebno mjesto zauzima francusko-britanska avantura u Egiptu. Srušiti egipatski režim značilo je, prema francuskoj ocjeni, stvoriti osnovu za likvidiranje ustanika, jer je primjer slobodnog i nezavisnog Egipta zarazan za sve arapske narode, pogotovo one koji još tipe kolonijalnu upravu. «Dok se ne riješi egipatski problem nemoguće je smiriti Alžir», javno je ponavljao francuski rezident u Alžiru Rober Lakost u jeku sueske operacije.

OUN I PITANJE ALŽIRA

Francuska delegacija demonstrativno je napustila prošlo zasjedanje Generalne skupštine OUN, kada je poterala diskusiju o Alžiru. Izgovor je bio da se Ujedinjene nacije «miješaju u unutrašnje poslove» francuske republike. Socijalistička stranka koja je tada bila u opoziciji, razvila je oko tog događaja propagandu, stvarajući sebi politički kapital. Odlazak iz Ujedinjenih nacija ona je okarakterizirala kao nanošenje te-

Pismo iz Siverića

Ima ugljena

Da li će zalihe uglja trajati više od 10-15 godina? Da li je Program ispunjena. To su pitanja koja ponekad uznemiruju mještane Siverića i okolice. Jer, nije mala stvar da rudnik sa 1370 radnika presane sa radom. Na što bi se onda orijentirali stanovnici ovog područja? Na poljoprivredu? Slaba je zemlja. Međutim, nije tako besprijekotivno. Uglja ima još dosta, a čekati je tu, pa kadā nestane, mnogo zla! — eto «erve tog».

Promjena je ispresijecana podzemnim hodnicima. Katakombama. Svaki osam sati vrši se smjena na podzemnih «kriticama». Na tri-ćetna izlazi nekoliko stotina radnika, sa šljemovima na glavama, oni od ugljene prašine, u normi... Ima ih kojima su kuće udaljene preko dvadeset kilometara. Njih prevoze autobusima do kuća u zagorskim selima. Oni iz bliže okolice žurno odlaze kućama da se okupaju, odmore...

Inače, ovdje se javlja jedna kontradikcija. Naime, žena i dječica, tj. onaj «neproduktivni» dio stanovništva — ovdje je najproduktivniji. «Kiš» je veliki izvorni zarade. «Kiš» — to je ugljen koji se pomiješan sa «materijalom» (raznim stijenama i zemljom) izbacuje napolje, a žene i djeca sakupljaju taj ugljen i skupoprodaju. Svakog jutra (a ponovi se 2-3 puta dnevno) kolona maršgaradi ide u Drniš, natavrenat «kišom» koji se prodaje po 200 do 300 Din za 20-30 kg drugorazrednog mrkog ugljena.

Siverić živi životom mještana. U njemu postoji osmogodišnja škola, radnički dom, radnička ambulanta, poljoprivredna (bolje rečeno - trgovačka) zadruga, gostionica, mesnica, brijačnica, pekara, mlinovni, krojačnica, čitaonica i radionice.

U izgradnji je moderni hotel. Kino u Radničkom domu daje dva puta sedmično predstave. Gotovo svakog mjeseca organizira se gostovanje šibenskog kazališta ili neke grupe koja obilazi Jugoslavijom. Čitaonica je također dobro posjećena. Uveče se u čitaonici mogu vidjeti mladi radnici, kako čitaju štampa. To nije dostupno mnogim njihovim kolegama iz okolnih sela. Zar uprava rudnika ne bi mogla preplatiti na štampu čitaonice u okolnih sela, a gdje one ne postoje materijalnom pomoći ubrzati njihovo otvaranje. To bi bilo poželjno i korisno.

Dušan Colović

Šibenik kroz tjedan

NARODNO KAZALIŠTE

nedjelja, 27. I. — SPLITSKI AKVAREL — predstava za gradanstvo — Početak u 19.30 sati.

KINEMATOGRAFI

TESLA: premijera američkog filma — OSVETNICI - (do 25. I.)
Premijera domaćeg filma — POTRAGA — Dodatak: Filmske novosti br. 2. (26—20. I.)

SLOBODA: premijera poljskog filma — FREDERIK CHOPIN — DODATAK: Filmske novosti br. 2 (do 24. I.)

Premijera francuskog filma — VAŠ VJERNI BLEK — (25. do 29. I.)

DEŽURNE LJEKARNE

Do 26. I. — II, narodna ljekarna — Ulica Bratstva i jedinstva.
Do 27—30. I. — I, narodna ljekarna — Ulica Božidara Petranovića.

IZ MATIČNIH UREDA

Šibenik

RODNI

Zlatica, kći Zrinjskog i Katice Jurjević; Milenka, kći Filipa i Marije Jakelić; Gabro, sin Jure Marije Kapiteli; Živodar, sin Tomislava i Nade Cukrov; Ivica, sin Nenada i Olge Pešo; Ivan, sin Jerka i Mande Bara; Vesna, kći Josipa i Ane Mrša; Radojka, kći Rade i Janje Krnić; Dinka, kći Aleksandra i Milke Zerić; Mira, kći Andela i Marije Škugor; Nikica, sin Josipa i Janje Jurković; Tomči, sin Ante i Slavomirke Lučev; Divna, kći Roka i Blaženke Zanze; Ante, sin Križana i Antice Čobanov; Boško, sin Ante i Miroslave Jurčić; Radomir, sin Ivane i Tone Palković; Mara, kći Rajčice Filipa i Ljube Računica; Davor, sin Kumsar Mladenka i Rajčice Stane; Zlatica, kći Marinka i Vće Celić; Blaženka, kći Jose i Ane Klisović; Dinko, sin Andrije i Ane Vuksić; Branka, kći Marka i Zorke Vuksić.

VJENČANI

Bančić Pavle, traktorista — Zdravković Silvestra, radnica; Kajdić Mustafa, radnik — Budan Milica, radnica; Južinić Boris, električar — Lovrić Vjera, domaćica; Berović Frane, ljevak — Knežić Milče, domaćica; Idrizović Fadil, krojač — Živković Šupuk Vinka, domaćica; Ramadža Ante, radnik — Jakoliš Matija, domaćica; Knežević Ante, zemljoradnik — Nakić Danica, domaćica; Erceg Stipe, radnik — Rak Milka, domaćica; Črljen Ante, radnik — Stančić Tonka, domaćica; Bačelić Josip, knjigovodna — Bačelić Marija, domaćica; Petković Staniko, radnik — Erceg Mara, domaćica i Arambašić Viktor, službenik — Jakoliš Stana, radnica.

UMRLI

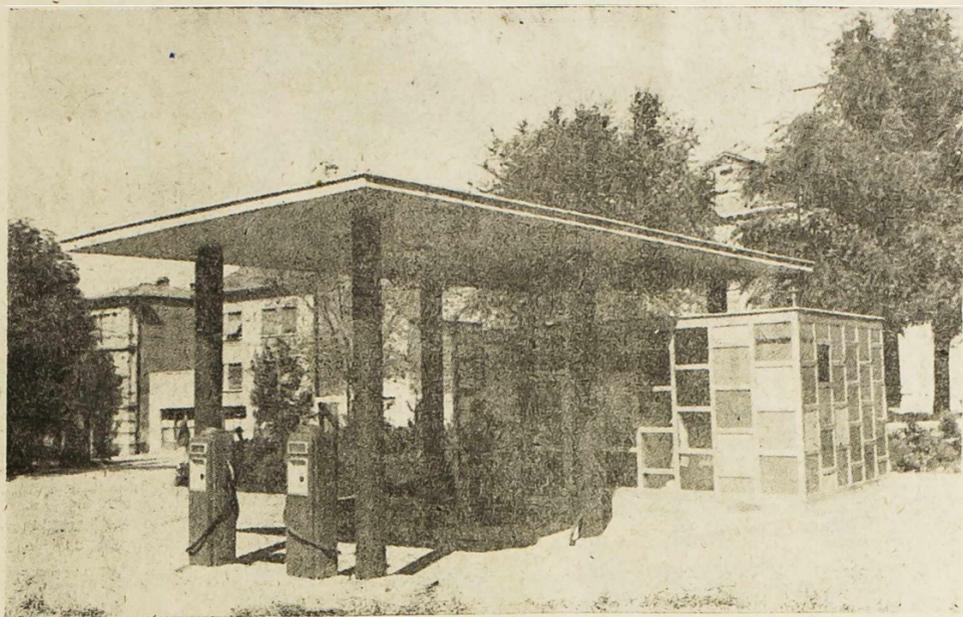
Delfin Rikard pok. Andrije, star 72 god.; Belamarić Milka rođ. Zafranović, stara 33 god.; Brajković Spiro Vico, star 2 m.; Radić Ika rođ. Škugor, stara 89 god.; Friganović Marko pok. Jakova, star 56 god.; Mrđe Darinka Stipe, stara 3 god.; Skočić Neven Nikše, star 2 m.; Gović Marija r. Fanfara, stara 73 god.; Penković Vlade Tome, star 3 m.; Vučenović Mate pok. Petra, star 78 god.; Papak Luca rođ. Marčić, stara 70 god.; Petković Ivan pok. Mate, star 78 god. i Mrđeža Zdravko Rajka, star 2 m.

Knj

RODNI

Dušanka, kći Petra i Joke Lakić; Vasija, kći Ljubomira i Nevenke Petojević; Drgan, sin Stevana i Danice Bajić; Duško, sin Steve i Marte Bosanac; Branimir sin Miloša i Ružice Manojlović; Jadranka, kći Stevana i Stefiće Mrđan; Veljko, sin Jovana i Ružice Vujasinović; Zdenka, kći Stanke i Ane Đujić; Mile, sin Tomislava i Ružice Čota; Smilja, kći Nevenke Jovović; Jadranka, kći Predraga i Stevanije Mažibrada; Nevenka, kći Paje i Side Pualić; Veljko, sin Milana i Milke Travica; Savka, kći Milana i Ruže Šašić; Miloš, sin Nikole i Dušanke Brađaš; Boško, sin Dušana i Anice Sanković; Jovanka, kći Jovana i Anđe Dmitrović; Nada, kći Dušana i Sofije Rodić; Svezozar, sin Ozane Lelas; Branka, kći Ilije i Andelije Knežević; Ilija, sin Đurđije Vuković; Ljubomir, sin Ante i Nedeljke Jelić; Petar, sin Eije i Milice Radinović; Cvjetić i Nne, sin Lazara i Mare Bajić.

gradska kronika



Benzinska stanica

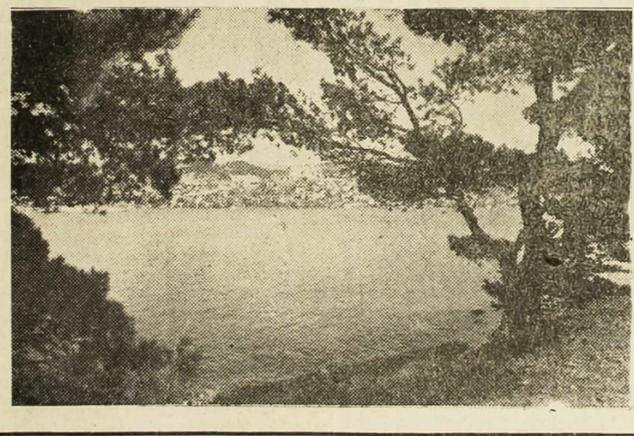
Dom JNA imaće vlastitu zgradu

Ovih dana vrše se pregovori između Narodnog odbora Šibenske općine i Komande garnizona JNA Šibenik oko preuzimanja zgrade (u kojoj je smješteno Kotarsko sindikalno vijeće i Narodni restoran) od strane Doma JNA, a koja će u budućnosti služiti za potrebe ovog Doma. Na zgradi će biti izvršene potrebne adaptacije, a u postojećem dvorištu, koje će također pretrpjeti neke izmjene, datat će se za

ELEKTRIFIKACIJA STUBNJA

Još jedan predjel sela Bilice — Stubanj dobilo je električno osvjetljenje. Pored izgrađene trafostanice, oko 100 domaćinstava je osvijetljeno. Elektrifikacija je izvršena uz veliku pomoć Narodnog odbora općine Šibenik i sredstvima koja su dali mještani tog zaseoka. Na svim tim radovima utrošeno je oko 2 milijuna dinara.

Ovoj rijetkoj svečanosti prisustvovali su predstavnici narodne vlasti, političkih i društvenih organizacija Šibenika, te velik broj ljudi Bilca.



VJENČANI

Vukadin Petar, zemljoradnik — Amanović Draginja, domaćica; Bisenko Ilija, učitelj — Medić Nevena, domaćica; Milić Đuro, željezničar — Bukorović Marija, domaćica; Žunić Đuro, obučar — Medić Dušanika, domaćica i Miljević Jovo, radnik — Karna Sava, domaćica.

UMRLI

Vukmirović Joka ud. Petra, stara 62 god. i Bjelja Ilija pok. Nikole, star 85 god.

Oglašujte u Šibenskom listu

Radničko sveučilište

spremlilo je ciklus predavanja iz »Korisne upotrebe nuklearne energije« za naše radne kolektive i gradanstvo.

Predavanje će biti praćena projekcijama.

Iz ovog ciklusa, svakog ponedjeljka u 18 sati u prostorijama Društvenog doma, održat će se teme iz ovog ciklusa kako slijede:

1. »Atom i radioaktivnost« — predavač prof. Lav Skračić — 28. I. 1957.
2. »Strojevi za razbijanje atoma« — predavač prof. Gojdana Zehetner — 4. II. 1957.
3. »Sto je nuklearna ili atomska peć« — predavač mast. Ana Reljac — 11. II. 1957.
4. »Upotreba radioaktivnih elemenata u nauci i privredi« — predavač prof. Stipe Bošković — 18. II. 1957.
5. »Radioaktivni elementi u eksperimentalnoj medicini« — predavač dr. Marin Cizmić — 25. II. 1957.
6. »Upotreba radioaktivnih tvari u liječenju raka i srodnih bolesti« — predavač dr. Marin Cizmić — 4. III. 1957.
7. »Zašto se radi na nuklearnoj energiji u Jugoslaviji i što je dosad učinjeno« — 11. III. 1957.
8. »Nuklearna energija i naša elektroprivreda« — 18. III. 1957.

ZAHVALA

Povodom smrti našeg dobrog oca

BERIĆ MILANA pok. PETRA najtoplije se zahvaljujemo svim prijateljima i poznanicima naše obitelji, kao i kolektivnu trg. poduzeća »Građski magazin« u Šibeniku na ukazanoj susretljivosti, poslanim vijecima, iskazanom saosećanjima te posljednjem ispraćaju našeg dobrog oca na vječni počinak.

Također dugujemo zahvalnost liječnicima i osoblju DNZ-a na ukazanoj pažnji i susretljivosti za vrijeme liječenja našeg dobrog i nezaboravnog oca.

Obitelj Berić

AUSTRIJSKI PRATER

gostuje

u Šibeniku nekoliko dana na Poljani maršala Tita.

NA PROGRAMU: ZABAVNO - ARTISTIČKE TOČKE, AUTODROM I RAZNE SPOR TSKE RADNJE, RADI SVAKOG DANA OD 15 DO 21 SAT NAVEČER. GRADANI! POSJETITE U ŠTO VEĆEM BROJU NAŠ ZABAVNI PARK!

Savjetovanje o turizmu

Turistička društva trebaju biti aktivnija

Pitanje središnjeg prilika na području našeg turizma bila je glavna tema savjetovanja, koje je u prošli petak održano na inicijativu Kotarskog odbora SSRN. Savjetovanju su prisustvovali predstavnici Kotarske ugostiteljske komore, Turističkog saveza kotara i »Putnika«.

Zainteresirani faktori su tom prilikom istakli neke glavne momente o kojima je potrebno voditi računa ukoliko se žel. stvoriti bolje uvjete za ljetovanje u našoj okolici. Ne bi se smjelo dogoditi da i u ovogodišnjoj turističkoj sezoni budu previsoke cijene usluga u našim ugostiteljskim radnjama. Osim toga je potrebno voditi računa o smještaju gostiju, kao i o higijenskim prilikama u našim turističkim mjestima. Poseban problem je organiziranje izleta. Na našem kotaru postoje prirodne atrakcije, kao što su slapovi: Krke i Kornatsko otočje, koje turist želi da vidi. Međutim, tu želju oni često ne mogu da ostvare, jer nedostaju prijevozna sredstva, a ukoliko tamo slučajno i dospiju, onda nema gdje da se okrijepe i odmore. Naveden je primjer Turističkog društva u Dmišu, koje je pokazalo velik smisao za organiziranje izleta. Na savjetovanju je također istaknuto da je potrebno bolje riješiti i problem

kepinga, koji se ne bi smjeli naći u blizini većih posjećenih mjesta. Posebno je naglašeno da bi se turistička društva morala u ovom radu više orijentirati na vlastita sredstva, a ne očekivati rješenje pojedinih problema pomoću skupih investicija. I razviti kućne radnosti moralo bi se posvetiti više pažnje.

Na jednoj od slijedećih sjednica Kotarski odbor SSRN će raspravljati o tim i sličnim pitanjima na jednoj široj osnovi o čemu će potom upoznaći zainteresirane faktore.

M. M.

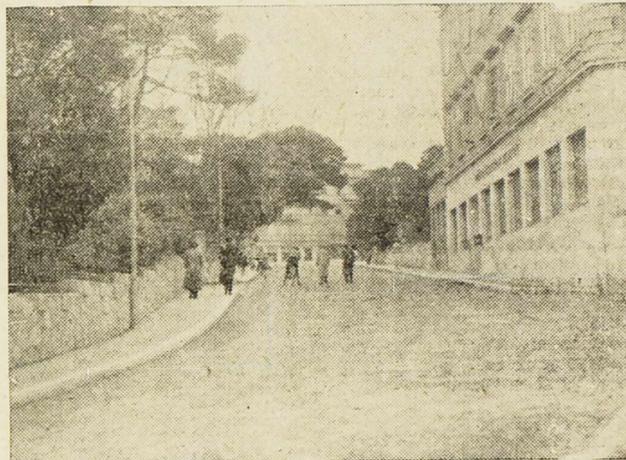
Obavijest

Općinski centar za unapređenje domaćinstva u zajednici s društvom »Savremena žena« u Šibeniku otvara Savjetovalište za domaćice u prostorijama Ženske stručne škole.

U savjetovalištu će vršiti dežurstvo stručne učiteljice domaćinstva, koje će domaćicama staviti na raspolaganje odgovarajuću stručnu štampu, knjige i časopise, te istovremeno izdavati usmena uputstva sa područja domaćinstva, nauke o ishrani i kuhanja.

Savjetovalište će raditi svake srijede od 9.30 do 11 i od 17.30 do 18 sati.

Uprava Centra



Kod pošte

UGOSTITELJSKO PODUZEĆE »JADRIJA«
Hotel »Krka« — Šibenik

PRIMA OD 1. II. 1957, A BONENTE ZA PREHRANU
Pretplata za 30 dana, ručak i večera, iznosi Din 7000.—

JELOVNIK

Ručak: juha, meso, dva variva, salata i 3 kom. kruha.

Večera: meso, dva variva, salata i 3 kom. kruha.

Jeđamput nedjeljno kolači.
Prijava prima svaki dan šef sale hotela »Krka«. Posluga brza i solidna. Na jelovniku svaki dan tri vrste menija. Jela su ukusna i na domaći način priređena.

Uprava

ELEKTRIČNO PODUZEĆE ŠIBENIK

raspisuje

I. javno nadmetanje

ZA GRADNJU STAMBENE ZGRADE TROKATNICE U ŠIBENIKU

sa predračunskom sumom od Din 30,000.000.—

Uslovi natječaja i tehnička dokumentacija mogu se dobiti svakog radnog dana u upravnoj zgradi poduzeća od 6,30 do 14,30.

Licitacija se održava dana 21. II. 1957. god. u 10 sati u zgradi Električnog poduzeća u Šibeniku.

Uprava

Sportski život zanimljivosti - pouka - zabava

Godišnja skupština kuglačkog društva „Šubičevac“

1956. - GODINA USPJEHA

Pred malim brojem prijatelja članova održana je u vlastitim prostorijama godišnja skupština kuglačkog kluba „Šubičevac“.

Pomoć. Pojedini diskutanti skrenuli su pažnju da se ubuduće veća briga posveti mladim članovima ovog kluba, koji su u veoma kratkom razdoblju postigli zadovoljavajuće rezultate.

U novoizabranoj upravi birano je 9, a u nadzornom odboru 3 člana. U upravni odbor izabrani su Niko Zenić za predsjednika, a za članove Stipe Zjačić, Jure Aralica, Josip Macanović, Spiro Grubišić, Mate Crnogača, Joso Trešnjak, Franjo Crnogača i Ivica Anić, dok su u nadzorni odbor birani Ante Dodig, Mariko Jurković i Brancko Pudar. (J.)

„Šibenik“ - „Jedinstvo“ 5:1

Druga prijateljska utakmica odigrana u okviru priprema između „Šibenika“ i „Jedinstva“ iz Binaca završila je visokom pobjedom domaćin od 5:1.

Lijep sunčani zimski dan privukao je nasadion „K. Končara“ oko 700 gledalaca, koji nisu baš otopito zadovoljni napustili igralište, ipak os visoko izraženoj pobjedi, jer su naši igrači za razliku od protivničke utakmice predvodi nesto sličiju igru.

Gosti su pružili jak otpor igrajući u tipično prvenstvenom tonu, nametajući domaćima bazu i ostuju igru, koja je na momente prešla granice dozvoljenog.

Prvo poluvrijeme je prošlo bez nekih naročitih momenata, koje bi vrijedno bilo zapamtiti. Dva postignuta zgoditka su realan prikaz igre i omanosa snage na terenu. Očito je da oštra igra protivnika nije konvenirala našim igračima.

U drugom dijelu igre slika se dosta izmijenila. Odmah u početku „Šibenik“ uzima inicijativu i vrši stalni pritisak na protivnička vrata, te za nepunih par minuta preko Zorića povisuje rezultat na 3:1. On je nosilac svih naših navala. Dobro je koristio lopte koje mu je Đurić vanredno dodavao. Pod kraj igre Stojić je nakon jednog prodora uspio zatresti mrežom protivnika, da bi Skugar u posljednjim sekundama, prebacivši istržalog vratara postavio konačan rezultat.

Sve u svemu „Šibenik“ je pružio jednu osrednju igru sa pogrešnim i nepreciznim dodavanjem.

Od standardnih igrača svi su zadovoljili a Zorić je pored dobre igre postigao i dva gola. Od rezervnih igrača Bujas je na beku pružio donekle dobru igru. O ovom igraču nedostaje ostrina i sarti. Rak na halfu nije zadovoljio. Igrao je konfuzno.

Gosti su najboljeg igrača imali u lijevom halfu, koji je ujedno bio i najbolji igrač na terenu. Vrlo dobru igru dao je desni half i nova ima malo koji klub u Dalmaciji.

Na skupštini je tretirano i pitanje rekvizita. Stari rekviziti su dostrajali i neupotrebljivi, te se nameće, potreba nabavke novih. U tu svrhu uprava rudnika je odobrila 150.000 Din pomoći. Predviđena je i izgradnja tribina na zapadnoj strani igrališta.

Na skupštini je govoreno i o organiziranju proslave 25-godišnjice nogometa u Siverici, na koju bi bio pozvan „Hajduk“ i još neki dalmatinski klubovi.

U diskusiji je učestvovao i delegat SNP-a Klarić. Upoznavši prisutne sa prijedlozima o predstojećoj reformi našeg nogometa, on je dodimuo meka pitanja u klubu i istakao da su odnosi klubova i Podsaveza na visini.

Na kraju je izabrana nova uprava od 11 i nadzorni odbor od 3 člana. Dušan Čolović

SKUPNA PUTOVANJA U INOZEMSTVO „PUTNIKA“ - ŠIBENIK

organizirana skupna putovanja u inozemstvo prigodom ovogodišnjih međunarodnih veselja mora. Beč 12. III, Milano 20. IV, Pariz 30. V, Trst 30. VI

Za sva obavještenja obratiti se uredu „Putnika“ od 8 do 12 i od 16 do 18,30 sati.

ZANATSKA TAPETARSKO-DEKORATERSKA RADNJA Šibenik - Matije Gupca 2

VRŠI POPRAVAK otomana, kauča, kreveta, šušta i štramaca, te izrađuje novi sobni namještaj. Usluge obavlja i uz potrošački kredit. Izradba solidna. Cijene pristupačne.

organizacioni rad u protekloj godini i donesene smjernice za ubuduće. NK „Rudar“ je u prošloj godini zabilježio najveći uspjeh od osnutka - plasirao se u Podsaveznu ligu. To je rezultat sistematskog rada. Igrači su uglavnom redovito dolazili na trening, pridržavali se uputstava trenera i bili disciplinirani.

U diskusiji je bilo govora o potrebi sistematskog rada i posvećivanju pune pažnje novoosnovanoj juniorskoj ekipi. Pitanje stručnog trenera ostaje i dalje otvoreno. Klub je pregovarao sa nekim stručnim trenerima, ali su oni postavljali neprihvatljive uvjete.

U okupljanju članova „Rudar“ je postigao veliki uspjeh. 700 članova ima malo koji klub u Dalmaciji.

NERVOZNI I GLUPI NAJVIŠE LAŽU

Ispitivanja koja je izvršio Psihološki institut Univerziteta u Beču pokazala su da dijete nauči da laže tek u petoj godini. Sve „neistine“ koje nam kazuju djeca ispod pet godina ne mogu se nazvati lažju, već plodom njihove žive i bogate mašte.

Koji tip ljudi najviše laže? Ispitivanjem 2500 osoba iz raznih profesija i različitog uzrasta, čiji su temperamenti i karakteri prethodno svestrano analizirani, utvrđeno je da se na čelu liste nalaze nervozni ljudi koji se lako uzbuđuju i brzo planu.

Pored temperamenta, glavnu ulogu u laži igra i inteligencija. Pune dvije godine vršeni su testovi sa 4000 studenata kojima su za to vrijeme pružene raznovrsne mogućnosti za laž. Poslije toga ispitivanja je njihova inteligencija, pa su prema tome studenti bili podjeljeni u četiri grupe.

Godine i pol također imaju utjecaja na laž. Prema tvrđenju bečkih psihologa žene su uglavnom istinski ljubivije od muškaraca. Jedino u periodu od 10 do 14 godina djevojičice više lažu od svojih vršnjaka.

SUNČANI ŠTEDNJACI U EGIPTU

Jedna egipatska tehnička firma počela je masovno da proizvodi štednjake koji kao „gorivo“ koriste sunčanu energiju. Ti štednjaci veoma su jednostavni i sastoje se od jednog kombiniranog gledala i ležišta za posudu u kojoj se kuha ili peče.

KOTARSKI ZAVOD ZA SOCIJALNO OSIGURANJE ŠIBENIK

TRAŽI jednog stručnjaka za rukovanje pokretnom kinoaparaturom na usku vrpцу (proizvod „Iskra“ Kranj) a za prikazivanje filmova u privrednim organizacijama i ustanovama.

Honorar po dogovoru. Zavod prima prijave do 31. I. 1957. god.

Godišnja skupština NK „Rudar“ Velik broj prijatelja kluba

Pred oko 150 aktivnih članova i prijatelja održana je redovna godišnja skupština NK „Rudar“.

NK „Rudar“ je u prošloj godini zabilježio najveći uspjeh od osnutka - plasirao se u Podsaveznu ligu. To je rezultat sistematskog rada.

U diskusiji je bilo govora o potrebi sistematskog rada i posvećivanju pune pažnje novoosnovanoj juniorskoj ekipi.

U okupljanju članova „Rudar“ je postigao veliki uspjeh. 700 članova ima malo koji klub u Dalmaciji.

U diskusiji je učestvovao i delegat SNP-a Klarić. Upoznavši prisutne sa prijedlozima o predstojećoj reformi našeg nogometa, on je dodimuo meka pitanja u klubu i istakao da su odnosi klubova i Podsaveza na visini.

Na kraju je izabrana nova uprava od 11 i nadzorni odbor od 3 člana. Dušan Čolović

NARODNI ODBOR OPĆINE ŠIBENIK Komisija za izbore i imenovanja

raspisuje NATJEČAJ ZA POPUNU SLIJEDEC Ili RADNIH MJESTA

- 1. SEFA BIROA ZA POSREDOVANJE RADA (srednja stručna sprema, stručni ispit i 5 g. prakse)
2. SLUŽBENIKA ZA OPĆE POSLOVE (niža stručna sprema)
3. REFERENTA ZA PORESKO KNJIGOVODSTVO (srednja stručna sprema i stručni ispit ili nepotpuna srednja stručna sprema, stručni ispit i 3 g. prakse)
4. POMOĆNOG REFERENTA ZA RAZREZ POREZA (srednja stručna sprema i stručni ispit ili nepotpuna srednja stručna sprema, stručni ispit i 3 g. prakse)
5. DAKTILOGRAFA (niža stručna sprema)
6. INSPJEKTORA TRŽIŠTA (srednja stručna sprema i stručni ispit ili nepotpuna srednja stručna sprema, stručni ispit i 3 g. prakse)
7.2 KANCELARILJSKA SLUŽBENIKA (niža stručna sprema)
8. PRIPRAVNIKA KANCELA RIJSKOG SLUŽBENIKA (nepotpuna srednja škola)
Za radna mjesta pod 1, 3, 4, 5 i 6 predviđena dopunska plaća.
Ponude sa kratkom biografijom i kretanjem u službi dostaviti do 15. veljače 1957. god.

SAVJETI STRUČNJAKA MALI SAVJETI

Zimi se rublje često smrzne na užetu. Da biste to spriječili, dodajte u posljednju vodu, u kojoj ga ispirate, punu šaku soli.

Kao grijah za postelju dobro služi zemljana boca napunjena toplim pijeskom. Ona mnogo duže održava toplotu nego termofor napunjen vodom.

Ako pegla nije odložena glatka, bilo da je malo rđa zahvatila, bilo iz kojeg drugog razloga, prvućite je preko lista papira (nikako šmirglati!) po kome ste prosuli kuhinjsku so.

Uredaj se sastoji iz elektronskog mozga, zvučnog signala i šest svjetiljki. Pačenje pojedinih svjetiljki upozorava pilota da se u njegovoj blizini nalazi drugi avion, kao i to da li se taj avion nalazi ispred ili iza njega.

Uredaj se sastoji iz elektronskog mozga, zvučnog signala i šest svjetiljki. Pačenje pojedinih svjetiljki upozorava pilota da se u njegovoj blizini nalazi drugi avion, kao i to da li se taj avion nalazi ispred ili iza njega.

Uredaj se sastoji iz elektronskog mozga, zvučnog signala i šest svjetiljki. Pačenje pojedinih svjetiljki upozorava pilota da se u njegovoj blizini nalazi drugi avion, kao i to da li se taj avion nalazi ispred ili iza njega.

Uredaj se sastoji iz elektronskog mozga, zvučnog signala i šest svjetiljki. Pačenje pojedinih svjetiljki upozorava pilota da se u njegovoj blizini nalazi drugi avion, kao i to da li se taj avion nalazi ispred ili iza njega.

Uredaj se sastoji iz elektronskog mozga, zvučnog signala i šest svjetiljki. Pačenje pojedinih svjetiljki upozorava pilota da se u njegovoj blizini nalazi drugi avion, kao i to da li se taj avion nalazi ispred ili iza njega.

NEOBICHNA SLIKARSKA IZLOŽBA

U Keslerovom institutu za rehabilitaciju u Vest-Orendžu, u američkoj saveznoj državi Nju-Jork, priredena je decembra mjeseca jedna neskavakidna izložba. Organizator izložbe bilo je Evropsko udruženje umjetnika koji stikaju ustima i nogama, a izloženi radovi djela članova tog udruženja.

U Keslerovom institutu za rehabilitaciju u Vest-Orendžu, u američkoj saveznoj državi Nju-Jork, priredena je decembra mjeseca jedna neskavakidna izložba.

U Keslerovom institutu za rehabilitaciju u Vest-Orendžu, u američkoj saveznoj državi Nju-Jork, priredena je decembra mjeseca jedna neskavakidna izložba.

U Keslerovom institutu za rehabilitaciju u Vest-Orendžu, u američkoj saveznoj državi Nju-Jork, priredena je decembra mjeseca jedna neskavakidna izložba.

U Keslerovom institutu za rehabilitaciju u Vest-Orendžu, u američkoj saveznoj državi Nju-Jork, priredena je decembra mjeseca jedna neskavakidna izložba.

U Keslerovom institutu za rehabilitaciju u Vest-Orendžu, u američkoj saveznoj državi Nju-Jork, priredena je decembra mjeseca jedna neskavakidna izložba.

U Keslerovom institutu za rehabilitaciju u Vest-Orendžu, u američkoj saveznoj državi Nju-Jork, priredena je decembra mjeseca jedna neskavakidna izložba.

U Keslerovom institutu za rehabilitaciju u Vest-Orendžu, u američkoj saveznoj državi Nju-Jork, priredena je decembra mjeseca jedna neskavakidna izložba.

U Keslerovom institutu za rehabilitaciju u Vest-Orendžu, u američkoj saveznoj državi Nju-Jork, priredena je decembra mjeseca jedna neskavakidna izložba.

U Keslerovom institutu za rehabilitaciju u Vest-Orendžu, u američkoj saveznoj državi Nju-Jork, priredena je decembra mjeseca jedna neskavakidna izložba.

U Keslerovom institutu za rehabilitaciju u Vest-Orendžu, u američkoj saveznoj državi Nju-Jork, priredena je decembra mjeseca jedna neskavakidna izložba.

U Keslerovom institutu za rehabilitaciju u Vest-Orendžu, u američkoj saveznoj državi Nju-Jork, priredena je decembra mjeseca jedna neskavakidna izložba.

UNIVERZALNI PAROBROD

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.

U Varnovu, u Istočnoj Njemačkoj, nedavno je porinut u more nov univerzalni parobrod koji ima nosivost od 10.000 tona.